

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Havs
och Vatten
myndigheten

Fisketillsyn i Västra Götaland

Fisketillsyn i Västra Götaland

Länsstyrelsen i Västra Götaland

Havs- och vattenmyndighetens rapport 2013:7

Havs- och vattenmyndigheten
Datum: 20130701

Ansvarig utgivare: Björn Risinger
ISBN 978-91-87025-32-7
Omslagsbild: Adam Ludvigsson

Havs- och vattenmyndigheten
Box 11 930, 404 39 Göteborg
www.havochvatten.se

Förord

Denna rapport har skrivits av medarbetare på Länsstyrelsen i Västra Götaland på Havs- och vattenmyndighetens uppdrag. Rapporten är Länsstyrelsens beskrivning av hur man arbetar med fisketillsyn. Eventuella slutsatser eller bedömningar som lämnas i rapporten speglar inte nödvändigtvis Havs- och vattenmyndighetens uppfattningar.

Den fisketillsyn som länsstyrelserna bedriver, längs våra kuster och i inlandsvattnen, med stöd av förordnade fisketillsyningsmän och i samverkan med andra myndigheter är av stor betydelse för den samlade fiskevården. Genom fisketillsynen sprids information till den fiskande allmänheten om Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter för skydd av fiskbestånden. Fisketillsynen bidrar därigenom i högsta grad till kunskap om syftet med reglerna och förvaltningen av den gemensamma resurs som våra fiskbestånd utgör.

Det är Havs- och vattenmyndighetens förhoppning att den här rapporten ska belysa den viktiga uppgift som ligger i fisketillsynen och lämna kunskap om hur man kan arbeta med planering, samordning, uppföljning och operativ fisketillsyn.

Göteborg 1 juli 2013

Ingemar Berglund

Avdelningschef
Avdelningen för fiskförvaltning

INNEHÅLL

INLEDNING	7
Fisketillsyn en del av fiskevården	8
Ansvar för tillsyn och kontroll på fiskets område	8
Länsstyrelsens fisketillsyn	10
Fiskets regler och reglernas syften	11
 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR FISKETILLSYNNEN I VÄSTRA GÖTALAND – REGLERINGAR, KÄNSLIGA ARTER, FISKETS OMFATTNING M.M.	12
Regleringar	12
Fredningsområden och fredningstider.....	12
Minimimått	12
Förbjudna fiskemetoder.....	13
Redskapsbegränsningar.....	13
Tillsyn i gränsområdet till Norge	14
Kustvattenområdet	14
Känsliga och reglerade arter	14
Fredningsområden och fredningstider.....	15
Minimimått	15
Redskapsbegränsningar.....	15
Fiskets omfattning och värden	17
Vänern	20
Känsliga och reglerade arter	21
Fredningsområden och fredningstider.....	23
Minimimått	24
Redskapsbegränsningar.....	25
Fiskets omfattning och värden	25
Vättern.....	27
Känsliga och reglerade arter	27
Fredningsområden och fredningstider.....	27
Minimimått	27
Redskapsbegränsningar.....	27
Vattendrag	27
Känsliga och reglerade arter	28
Fredningsområden och fredningstider.....	28
Minimimått	29
Redskapsbegränsningar.....	29
Fiskets omfattning och värden	29
 UTVECKLINGSMÖJLIGHETER	31

ORGANISATION OCH SAMVERKAN	33
Förordnaden av tillsyningsmän	35
Kustbevakningen.....	37
Polis	37
Åklagare.....	38
Fiskevårdsområdesföreningar	38
Samverkansformer	39
Utbildning och stöd till förordnade tillsynsmän	40
Planering	40
Arbetsmiljö	41
OPERATIV TILLSYN	42
Information	42
Tillsynskampanjer	43
Tillsyn	43
Kontroller	45
Lappningar och förebyggande tillsyn	46
Beslag.....	48
Anmälningar.....	49
UPPFÖLJNING OCH ADMINISTRATION	50
Återkoppling till förvaltningen	50
Tillsynsrapportering.....	50
Beslagsrapportering och Anmälan om misstanke om brott	51
Återrapporering	52
Effektuppföljning	52
Årsrapport och redovisning enligt regleringsbrevet	58
Återkoppling till tillsyningsmän	58
REFERENSER	59
BILAGOR	60
1. Kartstödet för uppföljning.....	60
2. Tillsynsrapport och reseräkning.....	66
3. Beslagsblanketter	72
4. Blankett för anmälan om misstanke om brott	74
5. Återrapporering av anmälningar.....	76
6. Effektuppföljning i GIS	77
7. Årsredovisning för 2011	79
8. Tillsynsplan	88
9. Minimimått	95

Inledning

Rapporten är skriven av Länsstyrelsen i Västra Götaland på uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten. Syftet med rapporten är att beskriva hur Länsstyrelsen i Västra Götaland arbetar med fisketillsyn. Rapporten kan användas som kunskapsbank och beskriver vad fisketillsyn innebär, hur länsstyrelsens fisketillsyn är organiserad, hur samverkan sker med andra organisationer samt hur den operativa fisketillsynen bedrivs. I rapporten beskrivs även Kustbevakningens och sjöpolisens organisation och fisketillsynsverksamhet översiktligt.

Tillsynsorganisationen består av många funktioner med olika uppdrag vilka vart och ett måste fungera för att nå uppsatta mål. Vissa delar inom verksamheten bör dock poängteras särskilt;

- Fisketillsyn är Fiskevård.
- En hög rättssäkerhet skall genomsyra alla moment inom fisketillsynen.
- En framgångsrik och rättsäker fisketillsyn kräver resurser för aktiv ledning och administration.
- En fungerande kommunikation mellan en aktiv fisketillsyn och de fiskeförvaltande myndigheterna utgör grunden för en verklighetsbaserad förvaltning.
- Allmänhetens förtroende för fisketillsyn och förvaltning måste prioriteras för att en hög regelefterlevnad och framgångsrik fiskeförvaltning skall uppnås.

Rapportförfattaren, Tobias Bäckstrand, biolog på länsstyrelsens vattenvårdsenhet, har efter kontakt med nedanstående utformat och sammanställt rapporten.

Under arbetets gång har Adam Ludvigsson, fiskbiolog på länsstyrelsens vattenvårdsenhet och koordinator för länsstyrelsens fisketillsyn, varit med och utformat rapporten genom att informera om fisketillsynsarbetet, kontakter med andra tillsynsmyndigheter och ge feedback på rapportens innehåll. Annica Erlandson, administratör på länsstyrelsens vattenvårdsenhet, har beskrivit den administrativa delen av fisketillsynsarbetet och lämnat feedback på de delarna av rapporten. David Johansson, länsfiskekonsulent på länsstyrelsens vattenvårdsenhet, har bidragit med information om fisketillsynsmodellen och gett feedback på rapportens innehåll. Jonas Andersson, GIS-handläggare på länsstyrelsens vattenvårdsenhet, har bidragit med information om hur GIS används i effektuppföljningsarbetet. Key Höglind, funktionschef på länsstyrelsens vattenvårdsenhet, har också varit med och utformat rapporten, genom att ge feedback på rapportens innehåll samt genom att på olika sätt bidra med viktig information.

Ett stort tack till Bo Jernberg (länsstyrelsens vattenvårdsenhet, fisketillsynsman), Björn Gustavsson (fisketillsynsman/samordnare), Jan Tollesson (fisketillsynsman), Ole Kolderup Finstad (fisketillsynsman), Anna-Greta Norgren (länsstyrelsens rättsenhet, som utfärdar förordnandena), Christer Magnusson (Sjöpolisen) och Ola Vesterlund (Kustbevakningen) för att också ni på olika sätt bidragit med viktig information till rapporten.

Även ett stor tack till samtliga fisketillsyningsmän, vilkas utmärkta operativa insatser utgör grunden för en väl fungerande fisketillsyn.

Fisketillsyn en del av fiskevården

Den främsta orsaken till att fiske regleras är fiskevård. Regleringarnas syfte är att säkerställa fiskbeståndens status och överlevnad. En förutsättning för att fiskeregleringar ska vara effektiva är att de respekteras och uppfattas som rimliga och rättvisa av de fiskande, tillsyn spelar här en avgörande roll. Dels för att följa upp reglernas efterlevnad men också för att en mycket avgörande del av informationen till de fiskande sker genom tillsynen.

Genom att följa upp tillsynens resultat byggs underlag upp som möjliggör utvärdering av genomförda regleringar i förhållande till fastställda mål. På så vis bidrar tillsynen också med värdefull information för utvärdering av förvaltningsåtgärder.

För fiskförvaltningen gäller generellt att uppföljning kräver information om fisket. Inför man exempelvis ett fiskeförbud behöver man fakta om regelefterlevnaden för att biologisk uppföljning och utvärdering skall vara möjlig. Detta är logiskt då man utgår från att det som regleras har en effekt på det regleringen avser att skydda. Eftersom regleringar av fiske används adaptivt och tillgängliga resurser för tillsyn är begränsade kommer det också att finnas behov av underlag för att prioritera hur tillgängliga resurser ska fördelas och planeras, exempelvis i förhållande till att nya regleringar införs.

Nationellt har länsstyrelserna samt Havs- och vattenmyndigheten som central myndighet genom de årliga regleringsbreven ett uttalat ansvar för att vårda fiskbestånden samt hushålla med resursen så att ett hållbart fiske ska kunna bedrivas nu och i framtiden. Fiskevården är en viktig del av arbetet för att nå miljömålen och uppfylla havsmiljödirektivet.

Fisketillsynen har generellt en viktig roll för fiskevården och är ett effektivt redskap för bevarande av biologisk mångfald och stöd för ett bärkraftigt yrkes- och fritidsfiske. Vården av fiskbestånden är grundläggande för fiskets bedrivande och nyttjande. En aktiv och effektiv tillsyn krävs för att se till att de fastställda föreskrifterna för att bevara, skydda, utveckla och nyttja de förekommande fiskarterna följs. Fisketillsynen bidrar också till att dämpa de konflikter som till och från uppstår mellan olika kategorier fiskande när inte alla följer gällande bestämmelser.

Konkreta exempel på fisketillsynens roll inom fiskevården ges i stycket om Fiskets regler och reglernas syften.

Ansvar för tillsyn och kontroll på fiskets område

Nationellt har Havs och vattenmyndigheten ansvaret för att se till att EU:s fiskepolitik följs.

Kontrollförordningen, Rådets (EG) nr 1224/2009 förordning om införandet av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs, utgör grunden för kontrollsystem inom den EU-gemensamma fiskeripolitiken (GFP). Havs- och vattenmyndigheten har det övergripande ansvaret för svenskt genomförande av

EU:s fiskerikontroll i Sverige. Tillämpningsföreskrifterna för kontrollförordningen finns i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 404/2011 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1224/2009. Det innebär ett operativt ansvar för att kontrollera den fisk som fångas, landas, transporteras och säljs i Sverige. Fiskerikontrollen riktas väsentligen mot yrkesfiske. Detta sker bl. a genom uppföljning av kvoter och effort (fisketid), dokument-, landnings- och transportkontroll samt beslut om fiskestopp. Verksamheten genomförs i nära samarbete med Kustbevakningen som ansvarar för att genomföra fiskerikontroll till sjöss. Samverkan sker också med Polisen och länsstyrelserna.

När det gäller fisketillsyn över de fiskeföreskrifter som finns förutom EU:s regelverk för fiske ansvarar länsstyrelserna, Havs- och vattenmyndigheten, Kustbevakningen och sjöpolisen för fisketillsyn. Grunderna för fisketillsyn när det gäller fiskelagstiftningen utgår från fiskelagen (1993:787). Där framgår att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får utse fisketillsynsmän. Där framgår också vilka befogenheter en fisketillsynsman har och att polismyndigheten skall lämna den hjälp som behövs för tillsynen.

Av förordningen om (1994:1716) om fiske, vattenbruk och fiskenäring (fiskeförordningen) framgår vem som kan utöva tillsyn gällande bestämmelser om fiske. Kustbevakningen ska enligt 5§ inom sitt verksamhetsområde kontrollera efterlevnaden av bestämmelser om fiske. Av 2§ framgår att det är länsstyrelserna som förordnar fisketillsynsmän. Närmare bestämmelser om förordnande av fisketillsynsmän framgår av Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 1985:3) om fisketillsynsmän.

Det finns olika typer av fisketillsynsförordnande beroende på olika rättsliga förhållandena. Det kan gälla tillsyn på allmänt vatten och tillsyn på enskilt vatten. En fisketillsynsman, med stöd av Fiskeriverkets föreskrifter om fisketillsynsmän, skall inom sitt tjänstgöringsområde övervaka efterlevnaden av bestämmelser om fiske och fiskevård i fiskelagen, i författningar som har meddelats med stöd av fiskelagen och i EU:s förordningar om den gemensamma fiskeripolitiken.

Länsstyrelsen har i uppgift att förordna fisketillsynsmän (se även stycket om Förordnanden av fisketillsynsmän för mer information) men har därutöver inget tydligt uttalat uppdrag att bedriva fisketillsyn. Dock finns ett tydligt uppdrag att verka för och arbeta med fiskevård. Då fisketillsyn är en viktig del av fiskevården tolkar länsstyrelsen att begreppet fiskevård även omfattar fisketillsyn. Förordningen (1998:1343) om stöd till fiskevård reglerar Havs- och vattenmyndighetens möjligheter att lämna bidrag till fiskevård i vilken fisketillsynen är utpekad som en viktig fiskevårdande åtgärd. Det finns även stöd för länsstyrelsernas fisketillsyn i det årliga regleringsbrevet, där det står att länsstyrelserna ska ”redovisa omfattningen av föregående års fisketillsyn i form av antal fisketillsynsmän för havet och de stora sjöarna respektive övrigt sötvattensområde samt antal informationsinsatser, tillsynsdagar, anmälningar av otillåtet fiske och antal beslag av fisk, redskap, fiskefartyg eller andra föremål i havet och i de stora sjöarna”. Redovisningen sker till Havs- och vattenmyndigheten. I enlighet med sitt allmänna och generella ansvar för fiske och fiskevård har länsstyrelserna, förutom att bedriva fisketillsyn och förordna

fisketillsynsmän, i stor utsträckning påtagit sig ett samordnande ansvar för fisketillsynen i Väner och längs kusten.

Den fisketillsyn som bedrivs av fisketillsynsmän, och polis gäller, vilket tidigare nämnts, i allt väsentligt småskaligt yrkesmässigt kustnära fiske och fritidsfiske eller på fritidsfiske baserad besöksnäring. Tillsynen handlar om efterlevnad av fredningsområden, fredningstider, redskapsbegränsningar och redskapsmärkning eller utmärkning, fångstförbud, fångsbegränsningar, minimimått och försäljningsförbud. Eventuell fridlysning av hotade arter beslutas av regeringen. Fiskar, vattenlevande kräddjur och blöddjur omfattas av fiskelagstiftningen och kan fredas av Havs- och vattenmyndigheten med stöd av den i den mån dessa fångas eller skadas genom just fiske. Ibland implementeras lagförslag från EU, för att skydda arter, i den nationella lagstiftningen. Ett exempel är fredningen av ål som beslutades av EU.

Sammanfattningsvis är den stora skillnaden mellan EU:s fiskerikontroller och den nationella fisketillsynen att fiskerikontrollerna grundas på EU lagstiftning medan fisketillsynen grundas på nationell lagstiftning samt att fiskerikontrollerna främst gäller yrkesfiske i havet medan fisketillsynen gäller allt fiske i vatten som omfattas av fiskelagen och de författningar som har meddelats med stöd av fiskelagen.

För mer information om Kustbevakningens och Polisens ansvar se kapitlen om Kustbevakningen respektive Polis.

Länsstyrelsens fisketillsyn

Länsstyrelsens fisketillsynsverksamhet kan generellt delas in med fokus på fem områden. Operativ verksamhet, information, fortbildning av fisketillsynsmän, administration och samarbete mellan ansvariga myndigheter. Alla av stor vikt för att kunna bedriva en god fisketillsyn. Länsstyrelsens fisketillsyn bidrar, tillsammans med de insatser som Kustbevakningen, sjöpolisen och Havs- och vattenmyndigheten står för, till att en heltäckande fiskekontroll och tillsyn kan bedrivas.

Länsstyrelsens fisketillsynsverksamhet är inriktad på tillsyn av sport, fritids- och yrkesfiske. Det förebyggande arbetet är en stor del av tillsynen. Arbetet utgörs av informationsinsatser, som är viktiga för att öka förståelsen och acceptansen för det regelverk som gäller för fisket. För fritidsfisket är informationsinsatser av särskild betydelse då det kan vara svårt för allmänheten att hitta och tolka reglerna om fiske. Länsstyrelsens operativa fisketillsyn utförs till största delen av ideellt arbetande tillsynsmän som har stor kunskap och lokalkännedom över de områden de bedriver tillsyn i.

Länsstyrelsens organisation när det gäller fisketillsyn är mycket kostnadseffektiv. Budgeten (exklusive vissa lönekostnader) för länsstyrelsens totala fisketillsynsverksamhet 2012 var drygt en miljon kronor. Den summan täckte bl.a. driftkostnader för bilar och båtar, ersättningar till de 26 frivilliga fisketillsynsmännen, inköp av utrustning, informationsmateriel och möteskostnader (för mer information se bilaga 7 och bilaga 8). Under 2012 genomförde länsstyrelsens fisketillsynsmän över 10 000 kontroller vid närmare 800 tillsynstillfällen. Information om fiskeregler lättnades under operativ tillsyn vid 3 731 tillfällen. För mer information se stycket om Effektuppföljning.

Då förutsättningarna för all fisketillsynsverksamhet inte är statisk är det viktigt att utvecklingen av länsstyrelsens fisketillsynsverksamhet får fortgå långsiktigt. En aktiv ledning samt en kontinuerlig uppföljning och planering av fisketillsynen är då en grundförutsättning, vilket på sikt sannolikt kräver en ökad budget.

Fiskets regler och reglernas syften

Minimimått, fredningsområden, fredningstider och redskapsbegränsningar är exempel på regleringar inom fisket. Bestämmelser om minimimått ökar möjligheten att individer av känsliga arter kan reproducera sig innan de är tillåtna att fiskas upp. Fredningstider och fredningsområden är främst till för att skydda lekande eller lekvandrande fisk. Redskapsbegränsningar ger fiskbestånden ett minskat fisketryck så att de inte hotas av ett allt för hårt eller missriktat fiske.

Ett konkret exempel på tillsynens del av fiskevården och bevarande av biologisk mångfald är tillsynen över hummerfisket. För att skydda hummerbeståndet är fisket efter hummer reglerat. Bl.a. finns ett minimimått och man får endast fiska med ett begränsat antal hummertinor. Dessutom är hummerbeståndet fredat delar av året. Fisketillsynen bedriver övervakning i form av redskapskontroller och landningskontroller för att kontrollera att regleringarna följs.

För de vilda öring- och laxstammarna som lever i Gullspångsälven, vilken mynnar i Vänern, gäller återutsättningsskyldighet (d.v.s. om en vild lax eller öring fångas ska den återutsättas). Gullspångslaxen är en laxstam som lever hela sitt liv i sötvatten, vilket är mycket ovanligt. Att bevara Gullspångslaxen och den vilda öring som finns i Gullspångsälven är av riksintresse och fisketillsynen är därmed viktig ur stammarnas bevarandesynpunkt. Länsstyrelsen bedriver därför en aktiv fisketillsyn i området.

Ytterligare ett exempel på fisketillsynens roll som en del av fiskevården är ålen. Ålen klassas idag som akut hotad (Rödlistan 2010) och för att säkerställa artens fortlevnad i länets vatten är det viktigt att ålfiskeförbudet följs. Informationsinsatser och kontroller är också i det fallet viktiga verktyg.

I kapitlet om Förutsättningar för fisketillsyn i Västra Götaland redovisas exempel på de fiskeregler som gäller, känsliga och reglerade arter, fredningsområden och fredningstider samt olika fiskens omfattning och värden. Redovisningen är uppdelad i Kusten, Vänern, Vättern och Vattendrag.

Utifrån erfarenhet är länsstyrelsens bedömning att fisketillsynen är en förutsättning att regelverket för fiske efterföljs. Är fisketillsynen bristfällig finns en stor risk att fiskereglerna överträds och att respekten för regelverket urholkas. Därmed har tillsynsarbetet en avgörande betydelse för den nationella fiskevården.

Förutsättningar för fisketillsynen i Västra Götaland – regleringar, känsliga arter, fiskets omfattning m.m.

Exempel på regler i FIFS 2004:36 och FIFS 2004:37 som är generella beskrivs i stycket om Regleringar. Exempel på områdesspecifika regleringar, fredningsområden och känsliga arter ges under kapitlen om Kusten, Vänern, Vättern respektive Vattendrag.

Det kan tilläggas att då förändringar i regelverket för fiske då och då sker kan även de fiskeregler som nämns i detta kapitel förändras.

Regleringar

Generellt gäller att fisk som fångas när förbud mot fiske efter arten råder, fångas med redskap eller metod som inte är tillåten alternativt inte uppfyller minimimått ska genast släppas tillbaka, oavsett om den är levande eller död. Sådan fisk får inte heller föras in i landet, landas eller saluhållas. Undantaget från återutsättningsskyldigheten är om arten enligt särskilda föreskrifter utgör tillåten bifångst.

Om det behövs för vetenskapliga ändamål eller om det finns särskilda skäl får Havs och vattenmyndigheten eller länsstyrelsen medge undantag från vissa av fiskereglerna.

Fredningsområden och fredningstider

Syftet med fredningsområden och fredningstider är främst att skydda lekande, uppväxande och lekvandrande fisk, så reproduktion och vandring till lekvattnen kan ske utan störningar genom fiske. Sådana regleringar minskar riskerna för att känsliga bestånd och arter som torsk, hälleflundra, lax och öring fiskas för mycket.

Exempel på regleringar inom fredningsområdena är att allt fiske är förbjudet, att endast handredskap får användas eller att specifika arter är fredade. Ett fredningsområde omfattar allt vatten inom ett definierat område.

I tabell 2, tabell 4 och tabell 7 ges exempel på fredningsområden. För exakta positioner av fredningsområden se FIFS 2004:36 respektive FIFS 2004:37.

Minimimått

Minimimått finns för ett flertal arter (se bilaga 9). För fisk mäts längden från nospetsen till stjärtfenans yttersta spets. Stjärtfenan ska vid mätningen vara i sitt naturliga läge, d.v.s. inte i hopvikt (se bild 7). Detta för att skapa så lite stress samt fysisk skada som möjligt om fisken sedan skall återutsättas. För hummer och havskräfta gäller carapaxlängd, d.v.s. avståndet från ögonhålans bakkant till huvudsköldens bakkant mätt parallellt med mittlinjen.

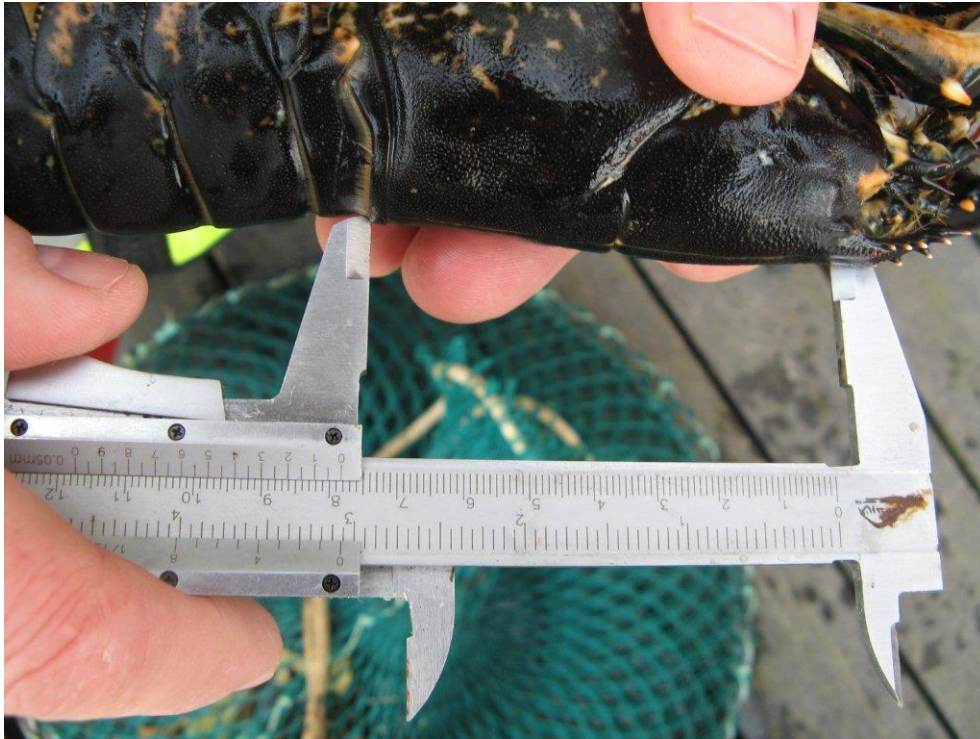

Bild 1. Mätning av carapaxlängd på hummer. Foto: Adam Ludvigsson.

Syftet med minimimått är att ge individer av känsliga arter chansen att nå reproducerbar storlek och därmed möjligheten att hinna reproducera sig minst en gång innan de kan fiskas upp. Fångst som inte uppfyller minimimåtten ska återutsättas direkt.

Förbjudna fiskemetoder

Det finns redskap och fiskemetoder som är totalt förbjudna i Svenskt vatten med tanke på att de kan orsaka onödiga skador på fisk (exempelvis fiske med ljuster och ryckfiske) eller är direkt olämpliga (exempelvis fiske med hjälp av sprängämnen). Fiskemetoder som att använda levande agn samt att dyka efter hummer och krabba är inte heller tillåtet.

Bakgrunden till de nämnda förbuden är till stor del etiska och moraliska, då det numera är synonymt med djurplågeri att exempelvis använda levande fisk som agn. I Maria Jalmlöv, Margareta Stéen och Helena Röcklinsbergs rapport Kan fiskar känna smärta och/eller uppleva lidande? står bl.a. följande i sammanfattningen: ”Majoriteten av de forskare som utför såväl fysiologiska som beteendemässiga studier på olika fiskarter drar slutsatsen att fiskarna kan uppleva smärta, anpassa sitt beteende till andra individers beteende eller till situationer liksom att de har minne att reagera utifrån erfarenheter av tidigare upplevelser”.

Redskapsbegränsningar

Syftet med redskapsbegränsningar är att minska fisketrycket på känsliga arter och bestånd, vilket är viktigt för att ett långsiktigt och hållbart fiske ska vara möjligt även i framtiden. Det finns en mängd redskapsbegränsningar. Vissa gäller under speciella tidsperioder och andra gäller inom vissa områden. För

fullständig information om redskapsbegränsningar se FIFS 2004:36 respektive FIFS 2004:37.

Tillsyn i gränsområdet till Norge

Då vissa speciella regler gäller för fisketillsynen i de områden som gränsar till Norge redovisas de specifikt här. De fisketillsynsmän som bedriver tillsyn i Svinesund och Idefjorden ska skriftligen underrätta berörda myndigheter eller fisketillsynsmän i Norge om brott mot vissa av bestämmelserna i FIFS 2004:36 misstänks på norskt territorium (för mer detaljerad information se FIFS 2004:36). Motsvarande gäller för de norska fisketillsynsmännen. Undantag från reglerna i Svinesund, Idefjorden eller Enningdalsälven (upp till utloppet från Norra Bullaresjön) får länsstyrelsen endast ge om det handlar om vetenskapliga undersökningar. Även då ska berörda myndigheter i Norge meddelas skriftligen.

Kustvattenområdet

Kustvattenområdet innebär allt vatten från sötvattensgränsen ut till fyra nautiska mil utanför baslinjen. Gränsen mellan sötvatten och kustvatten begränsas vanligtvis av en rät linje mellan de två yttersta mynningsuddarna i varje vattendrag som mynnar i kustvattenområdet. För kustområdet gäller vissa av de föreskrifter som beskrivs i FIFS 2004:36 upp till det första definitiva vandringshindret. Inom kustvattenområdet får svenska medborgare och utländska medborgare som är stadigvarande bosatta i Sverige fiska med rörligt fiskeredskap. Andra utländska medborgare får endast fiska med handredskap.

Känsliga och reglerade arter

Flertalet kommersiellt intressanta, och för fritidsfiske viktiga arter, i kustområdet är sedan lång tid starkt påverkade av fiske och bestånden har minskat kraftigt de senaste årtiondena. Under de senaste tio åren har det införts omfattande regleringar i kustområdena som tillsammans påtagligt har minskat fisktrycket i dessa känsliga och för fritidsfiske viktiga områdena. En del av arterna, exempelvis ål, pigghaj och knaggrocka är i dagsläget helt fredade och får inte fiskas. I tabell 1 ges exempel på känsliga och reglerade arter, fredade arter samt i förekommande fall deras status enligt 2010-års rödlista.

Tabell 1. Exempel på känsliga och reglerade arter längs Västra Götalands läns kustvatten.

Art	Fredad	Status Rödlistan 2010
Gråhaj		VU = Sårbar
Knaggrocka	x	EN = Starkt hotad
Långa		EN = Starkt hotad
Vitling		VU = Sårbar
Lyrorsk (Bleka)		CR = Akut hotad
Småfläckig rödhaj	x	-
Lax		-

Öring	-
Skrubbskädda (Skrubba)	-
Kummel	-
Gråsej	-
Piggvar	-
Äkta tunga	-
Rödtunga	-
Bergtunga	-
Sandskädda	-
Hummer	-
Havskräfta	-
Makrill	-

Fredningsområden och fredningstider

Inom länets kustvatten finns 71 fredningsområden. Inom fyra av dem råder fiskeförbud hela året. För fullständig information om vad som gäller inom respektive fredningsområde se FIFS 2004:36.

Tabell 2. Exempel på fredningsområden och fredningstider längs Västra Götalands läns kustvattenområde.

Område	Art	Fredningstid
Svinesund* och Idefjorden*	Lax och öring	16 augusti–15 maj
Gullmarsfjorden**	Torsk, kolja och lyrtorsk	Hela året
Tanneskär	Alla arter	Hela året
Kåvra (Brofjorden)***	Alla arter	Hela året
Skagerrak	Hummer med yttre rom	Hela året
Skagerrak	Hummer	1 maj–första måndagen efter 20 september kl. 07.00
Skagerrak	Hälleflundra	20 december –31 mars

* Gäller fiske med kilnot

** Allt fiske förbjudet förutom med handredskap efter andra arter än torsk, kolja och lyrtorsk. Fiske med bur efter skaldjur och med kratta efter musslor är också tillåtet.

*** Fiske med handredskap är tillåtet.

Minimimått

För kusten finns minimimått för bl.a. lax, öring, torsk, rödspätta, makrill, hummer och havskräfta. För mer information se stycket om Minimimått samt bilaga 9.

Vid fångst med handredskap gäller minimimåtten endast lax, öring och torsk.

Redskapsbegränsningar

Nedan presenteras exempel på redskapsbegränsningar inom några områden längs kustområdet. Här presenteras även vad som gäller vid hummerfiske.

I Gullmarsfjorden och området kring Orust, kallat Åtta fjordar, är det endast tillåtet att fiska med handredskap och att fiska efter skaldjur med burar. Att fånga torsk, kolja och bleka (lyrtorsk) är förbjudet hela året.

Återutsättningsskyldighet råder för nämnda arter inom Gullmarsfjorden och Åtta fjordar. Inom Gullmarsfjorden förekommer dock ett begränsat fiske efter räka med trål med tillstånd från Havs och vattenmyndigheten.

I Brofjorden är fiske med snörpvad och ringnot helt förbjudet. I delar av Brofjorden finns också begränsningar när det gäller fiske med nät. Vid annat fiske får varje fiskare fånga och behålla sammanlagt högst tre torskar, koljor eller lyrtorskar per dygn. Även i Havstensfjorden är fiske med snörpvad förbjudet.

I Svinesund och Idefjorden får man vid fiske efter lax och öring endast använda spö, handlina eller kilnot. Vissa begränsningar gäller dock vid fiske med kilnot.

Begränsningar gäller även om man fiskar med nät efter andra arter än lax och öring. Begränsningarna gäller då bl.a. nätens maskstorlek.

Hummerfiske får enbart ske med hummertina. Antalet tinor som får användas är begränsat (se FIFS 2004:36 för mer information). Tinan måste ha minst två cirkulära flyktöppningar med en minsta diameter om 54 mm och öppningarna ska vara placerade i den nedre kanten av varje rums yttervägg. Under tiden 10 maj till den första måndagen efter den 20 september kl. 07.00 får hummer inte hållas i någon form av sumpningsanordning. Övrig tid måste sumpen vara märkt enligt instruktionerna i FIFS 2004:36.

Bild 2. Hummer med yttre rom. Vid fångst av hummer med yttre rom ska återutsättning ske direkt. Foto: Adam Ludvigsson.

Fiskets omfattning och värden

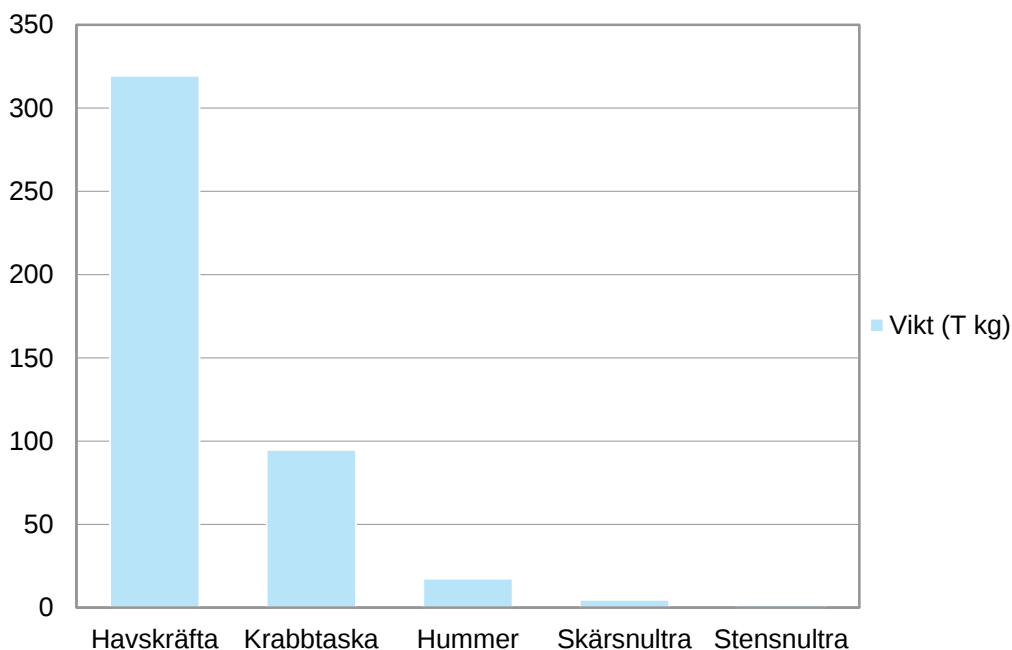
Yrkesfisket:

I Västra Götalands läns kustvattenområde finns i nuläget 594 licensierade yrkesfiskare. Den viktigaste arten för yrkesfisket i Skagerrak är sill, räknat i vikt. Andra viktiga arter för yrkesfisket i Skagerrak är nordhavsräka, skarpsill, havskräfta, torsk, gråsej, makrill, kolja och rödspätta.

Länsstyrelsens fisketillsyn genomför i huvudsak kontroller på burar, tinor, ryssjor, nät samt fiske med handredskap inom kustområdet. Därför visar nedanstående exempel av yrkesfiskets omfattning fiske med bur/tina, fällor/ryssjor och garn/nät. Det ska dock påpekas att länsstyrelsen även gör kontroller av ilandförd fångst på försäljningsställen (exempelvis fiskauktionen i Göteborg).

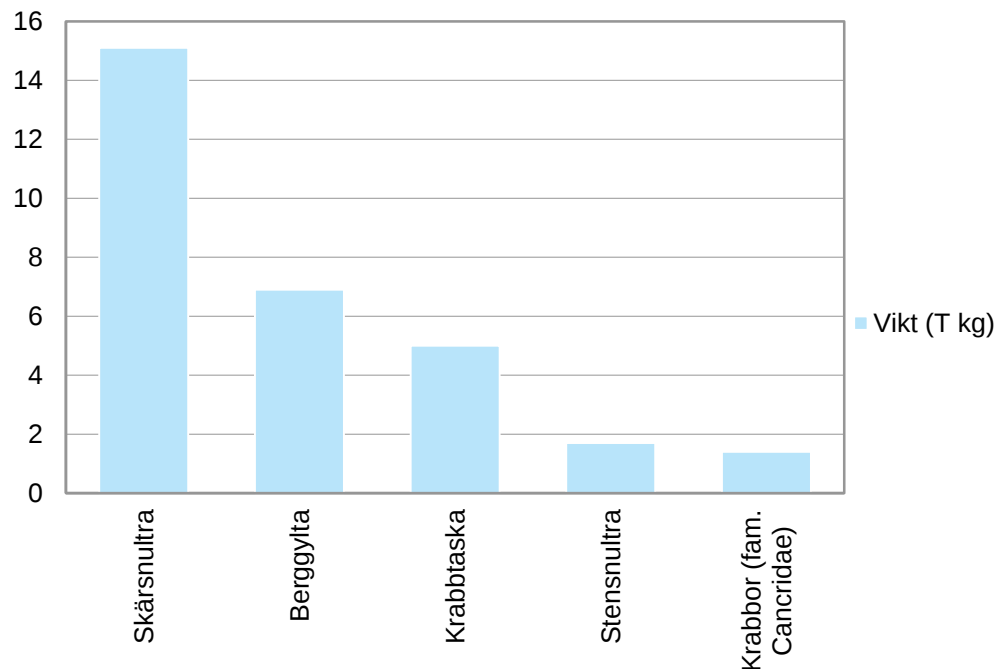
När det gäller fiske med bur/tina för yrkesfisket stod havskräfta för den viktmässigt största fångsten 2012. De fem vanligaste fångsterna i tinor och burar, angett i totalvikt enligt data från Havs och Vattenmyndigheten, presenteras i figur 1. Sammanlagt fångade yrkesfisket 441 137 kg fisk och skaldjur med bur/tina i Skagerrak under 2012.

Figur 1. De fem vanligaste fångsterna i bur/tina för yrkesfisket 2012 i Skagerrak, angett i vikt för det totala antalet. T kg = tusen kg.

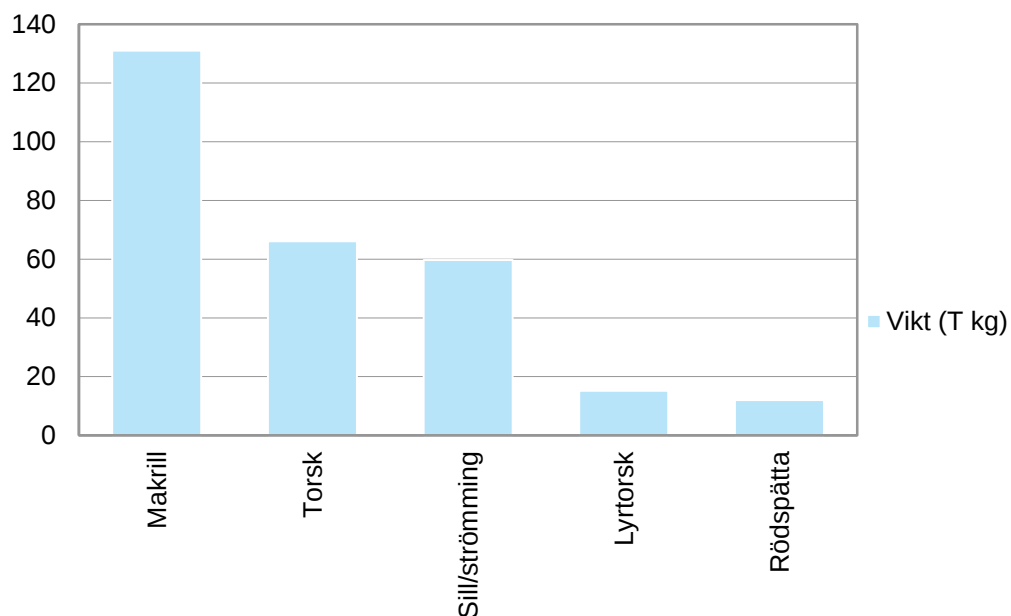
När det gäller fiske med fällor/ryssjor för yrkesfisket 2012 stod Skärsnultra för den viktmässigt största fångsten. De fem vanligaste fångsterna med ryssjor och fällor, angett i vikt enligt data från Havs och Vattenmyndigheten, presenteras i figur 2. Sammanlagt fångade yrkesfisket 30 358 kg fisk och skaldjur med fällor/ryssjor i Skagerrak under 2012.

Figur 2. De fem vanligaste fångsterna i fälla/ryssja för yrkesfisket 2012 i Skagerrak, angivet i vikt för det totala antalet. T kg = tusen kg.

När det gäller fiske med garn/nät för yrkesfisket 2012 stod Makrill för den viktjämsigt största fångsten. De fem vanligaste fångsterna med nät och garn, angivet i vikt enligt data från Havs och Vattenmyndigheten, presenteras i figur 3. Sammanlagt fångade yrkesfisket 305 398 kg fisk med garn/nät i Skagerrak under 2012.

Figur 3. De fem vanligaste fångsterna i garn/nät för yrkesfisket 2012 i Skagerrak, angivet i vikt för det totala antalet. T kg = tusen kg.

Fritidsfisket:

Västra Götalands län är rikt på fiskevatten, där finns många olika fiskarter särskilt i kustvattnet. Detta leder till stort intresse för fritidsfiske och fisketurism. Totalt i länet var minst 132 företag inriktade på fritidsfiskebaserad verksamhet 2007. Siffrorna kommer från en enkätundersökning som gjordes i samband med en utredning om fritidsfiske och fritidsturism i länet. I redovisningen nämns bl.a. att enkätundersökningen sannolikt underskattar antalet företag.

För det kustnära fisket är makrill, havsöring, atlantlax, krabba och hummer av stor betydelse. Under 2006 utgjorde makrill mer än 80 procent av totalfångsten för fritidsfisket i Skagerrak och Kattegatt. I Skagerrak fångades och behölls 1 229 ton makrill av fritidsfiskare 2006. Genom god förvaltning kombinerat med olika fiskevårdsåtgärder är bestånden av havsöring stabila och livskraftiga och det finns även indikationer på att fångsterna av havsöring ökat de senaste åren. Fiske med handredskap står i dagsläget för den övervägande delen av fångsterna av havsöring. Fångst av atlantlax i kustområdet var under perioden 1983–2003 i genomsnitt ca 1,4 ton. Torsk som tidigare lockade många fritidsfiskare har i dagsläget stor betydelse endast vid fiske längre ut till havs, då den kustnära torsken minskat kraftigt i antal. För fisketurismen är god tillgång på fisk mycket viktig, därför är de som är verksamma inom fisketurismverksamheten delvis beroende av en fungerande fisketillsyn. Fritidsfisket ger förutom eventuella konsumtionsvärden samt näringsverksamhet i form av fisketurismverksamhet även samhällsvärden i form av rekreation och avkoppling.

Det är ont om data över fritidsfiskets omfattning. Det finns ingen generell skyldighet för fritidsfiskare att registrera sig eller att lämna uppgifter om sina fångster. De uppgifter om fritidsfisket som finns samlas oftast in genom enkätundersökningar. Statistik från 2006 visade att ca 92 000 personer fritidsfiskade i Skagerrak det året, i snitt genomfördes 12 fiskedagar per fiskande (Finfo 2009:1). Drygt hälften av fiskedagarna var genomfördes under perioden juni–augusti. Den överlägset vanligaste fritidsfiskemetoden var fiske med handredskap.

I enkätundersökningarna samlas också uppgifter om fångsmängder för olika arter in. Av metodskäl är uppgifterna om fångstmängder statistiskt mycket osäkra. En enkätundersökning som gjordes 2005, pekade mot att sportfisket totalt fångade ca 3 000 ton fisk i Skagerrak och Kattegatt under året. Husbehovsfisket fångade enligt undersökningen, i samma område, ca 2 000 ton. En redovisning för fritidsfisket i Skagerrak och Kattegatt 2006 visar att den sammanlagda fångsten för fiske med handredskap och mängdfångade redskap var ca 2 000 ton. Bristen på statistik och osäkerheten i den som finns gör det svårt att bedöma fritidsfiskets omfattning längs länets kustvatten.

Länsstyrelsen i Västra Götaland har inrättat ett frivilligt register över fritidsfiskare. I ett försök att ge en bild över fritidsfiskets omfattning när det gäller fiske efter hummer och havskräfta används här statistik från fritidsfiskeregistret. I fritidsfiskeregistret för kustområdet finns i nuläget 11 992 personer registrerade. Om samtliga fiskar hummer med maximalt antal tinor innebär det fritidsfiske med 167 888 tinor. När det gäller fiske efter havskräftor med maximalt antal burar, innebär exemplet att 71 952 burar används. Det ska

sägas att fritidsfiskeregistret inte är uppdaterat och att det råder en stor osäkerhet hur många registrerade som i verkligheten fiskar eller hur många av de som fiskar som är registrerade i registret. Exempelen med hummer och kräftfiske ska därför endast ses som räkneexempel.

Avseende hummerfiske genomfördes det under 2007 en fältinventering av hummerfisket i länet. I undersökningen räknades antalet hummervälen (flöten) räknades i några utvalda områden. Störst täthet av antal hummertinor noterades i området vid Hunnebostrand med 105 st/km² följt av Strömstad, Fjällbacka och Marsstrand med 40 tinor/km². Det ska tilläggas att inventeringen gällde både yrkes- och fritidsfiske efter hummer. Statistik finns också för fångst av hummer 2006 i Skagerrak, då fångades och behölls 77 ton av fritidsfiskare.

Bild 3. Hummer, en av de viktigaste arterna för det kustnära fritidsfisket. Foto: Adam Ludvigsson.

Vänern

Vänern avgränsas mot Göta Älv av dammbyggnaden vid Vargön och i övrigt av räta linjer mellan de två yttersta mynningsuddarna för varje vattendrag som står i förbindelse med Vänern. I Vänern får svenska medborgare samt utländska medborgare som stadigvarande är bosatta i Sverige fiska med handredskap.

På motsvarande vis som för kustområdet finns för Vänern ett register över fritidsfiskare som fiskar med rörliga redskap. För fritidsfiske med sådana redskap i Vänern är det obligatoriskt att man är registrerad hos Länsstyrelsen i Värmland.

Arter som finns i Vänern är bl.a. abborre, asp, bäcknejonöga, flodnejonöga, gädda, gös, harr, lake, lax, siklöja, storsik, ål och öring (Vänerns vattenvårdsförbund).

För att kompensera de skador på fiskpopulationer och fiske som utbyggnaden av vattenverksamheter medfört görs kompensationsutsättningar av odlad lax, öring och ål. Exempelvis görs utsättningar av den skyddsvärda Gullspångslaxen, en laxstam som lever helt i sötvatten.

Bild 4. Utsättning av ålyngel. Foto: Bo Jernberg.

Känsliga och reglerade arter

I Vänern är ålen fredad från fiske, dispens kan dock i vissa fall beviljas av Havs och vattenmyndigheten. Gös är en mycket värdefull art i Vänern av både biologiska och ekonomiska skäl och fiske efter gös är därför reglerat (se mer i stycket om Fiskets omfattning och värden). I Vänern får endast utsatt odlad lax och öring fångas. Samtliga odlade laxar och öringar märks genom att fettfenan klipps bort och kan på det visset skiljas från de vilda. En del laxar och öringar märks också med ett id nummer (se bild 5 och bild 6), för att kunna se utsättningsplats och återfångstplats samt mäta tillväxt och överlevnadsgrad. Omärkt lax och öring som fångas ska släppas tillbaks direkt. Förbud att fånga omärkt lax och öring råder hela året. Aspen är idag klassad som nära hotad och omfattas därför av vissa regleringar, exempelvis är fiske efter asp förbjudet från och med den 1 april till den 31 maj i alla tillrinnande vattendrag.

Bild 5. Carlinmärkt öring. Foto: Tomas Loreth.

Bild 6. Fisk märkt med Floy tag av modellen T-bar Anchortag. Foto: Frida Laursen.

I tabell 3 presenteras samtliga känsliga och reglerade arter, vilka som är fredade och i förekommande fall deras status enligt 2010-års rödlista.

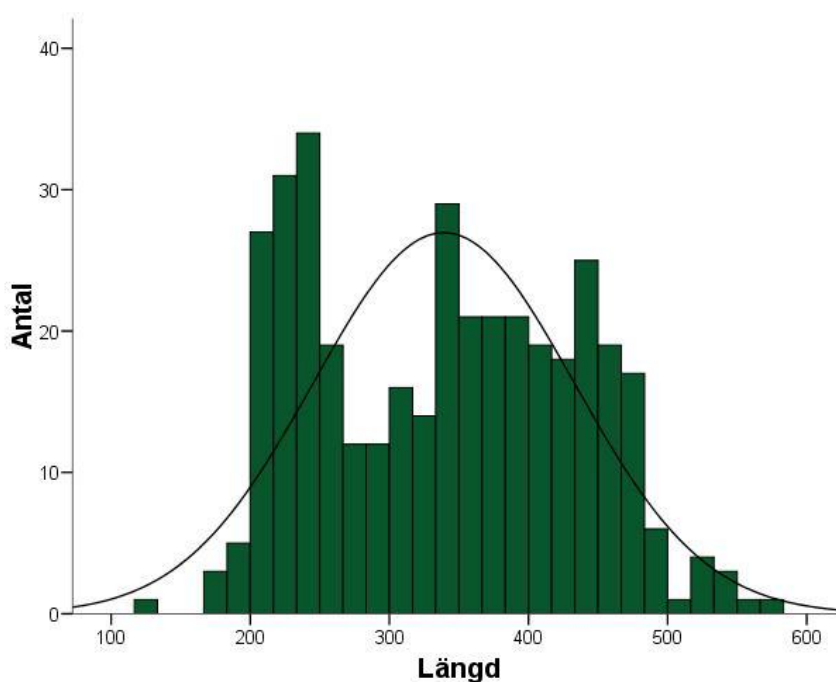
Tabell 3. Känsliga och reglerade arter i Vänern samt status enligt 2010 års rödlista.

Art	Fredad	Status Rödlistan 2010
Ål	x	CR = Akut hotad
Asp		NT = Nära hotad
Vimma		NT = Nära hotad
Lake		NT = Nära hotad
Lax		-
Öring		-
Gös		-
Siklöja		-
Kräfta		-

Fredningsområden och fredningstider

I Vänern finns fredningsområden för lax och öring samt gös. Under mitten av 2000-talet fanns en stark göspopulation i sjön, vilken har minskat de senaste åren. Provfisken gjorda av Sötvattenslaboratoriet visar dock på kommande nya starka årsklasser, se figur 4, delvis kanske på grund av fredningsområdena och att gösen periodvis är fredad.

Figur 4. Längdfördelning för samtliga gösar fångade i djupa översiktsnät vid provfiske i Vänern. Figuren är tagen från Sötvattenslaboratoriets rapport Provfisken i Vänern 2009–2010 (Magnus Andersson och Alfred Sandström).

Skyddet av de vilda stammarna av lax och öring är viktigt. De är starkt påverkade av vattenverksamheter, främst kraftverk och bestånden är svaga i dag. En viktig del i skyddet av är fredningsområden inrättats i mynningsområdena. I tabell 4 redovisas fredningsområden för lax och öring.

Tabell 4. Fredningsområden och fredningstider för lax och öring i Vänern.

Fredningsområde	Tid
Klarälvens västra fredningsområde	20 maj–15 september
Klarälvens östra fredningsområde	20 maj–15 september
Gullspångsälvens fredningsområde	1 augusti–31 december
Tidans fredningsområde	15 augusti–31 oktober

Minimimått

I Vänern finns minimimått för lax, öring, gös och kräffa. För mer information se stycket om Minimimått samt bilaga 9.

Bild 7. Mätning av öring. Foto: Bo Jernberg.

Redskapsbegränsningar

Nedan presenteras exempel på redskap eller fiskemetoder som antingen är helt förbjudna eller som inte är tillåtna under vissa perioder i Vänern.

Trålfiske är helt förbjudet. Även fiske med snurrevad, snörpvad och ringnot är förbjudet.

Fiske med nät efter siklöja är förbjudet 1 september–16 oktober samt 18 december–31 december. Mellan 17 oktober–17 december får nät med maskstorlek som understiger 33 mm inte användas vid siklöjefiske.

För fiske med nät i allmänt vatten gäller att den sammanlagda nätlängden inte får överstiga 100 meter. Länsstyrelsen kan dock efter ansökan bevilja den som bedriver yrkesmässigt fiske undantag.

Vid fiske med handredskap får man sammanlagt fånga och behålla högst tre laxar eller öringar per fiskare och dygn. Högst tio beten per båt får användas.

Fiskets omfattning och värden

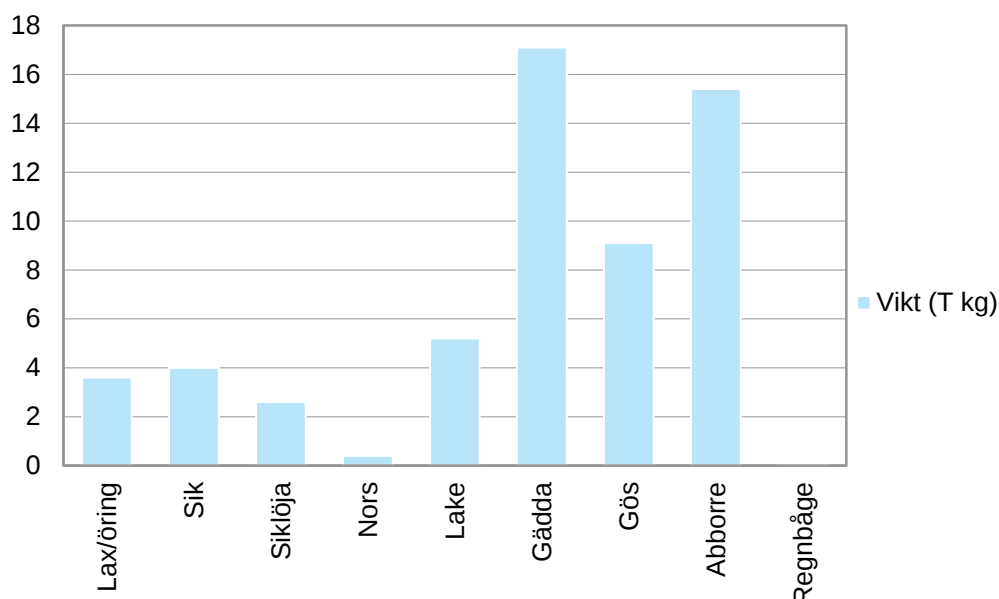
Fritidsfisket:

Utsättningar av lax och öring i Vänern och introduktionen av trollingfiske har inneburit en ökad fisketurism i regionen runt sjön. Satsningar har genomförts i form av byggda ramper, övernattningsmöjligheter och hamnar anpassade till fisketurism. I en studie jämförs antal aktiva trollingbåtar på vårsäsongen 1998 med antal aktiva trollingbåtar på vårsäsongen 2009. Där kan en ökning med ca 25 procent ses (Trollingfisket i Vänern – en skattning vårsäsongerna 1998 och 2009, Andersson, Degerman m.fl.).

2010 skattades omfattningen av trollingfiske efter lax och öring till 112 fiskande båtar per dag under 97 fiskedagar per år. I genomsnitt uppskattas varje båt använda 8 spön (Trollingtävlingarna Kinnekulle och Sunnanå 2010 samt en skattning av trollingfisket i Vänern perioden 1997–2009, Johansson & Andersson).

Fritidsfiskare som fiskar med andra redskap än handredskap i Vänern är skyldiga att registrera sig i fritidsfiskeregistret. År 2011 var 3 272 personer registrerade. Av dessa lämnade 984 fångstuppgifter till registret. Fångsterna från det fritidsfiske som bedrivs med andra redskap än handredskap utgörs till största delen av abborre, gädda och gös. Enligt uppgifterna i registret utgjorde de tre arterna cirka 59 procent av husbehovs- och fritidsfiskets registrerade fångster. I figur 5 presenteras de vanligaste fångstarterna för det registrerade husbehovs- och fritidsfisket, angett i totalvikt för den sammanlagda fångsten 2011. Totalt fångades ungefär 70 ton fisk 2011 av de 984 husbehovs- och fritidsfiskare som lämnar uppgifter. Antalet rapporterade fritidsfiskare har dock minskat, så hur mycket fisk som fritidsfisket totalt fångar är okänt.

Figur 5. De vanligaste arterna som fångas vid fritids- och husbehovsfiske i Vänern med andra redskap än handredskap, angivet i totalvikt för den sammanlagda fångsten 2011. T kg = tusen kg.

Yrkesfisket:

I Vänern finns omkring 70 yrkesfiskare, vilka sammanlagt 2011 landade ungefär 600 ton fisk (statistik från Vänerns vattenvårdsförbunds årsskrift 2012). Jämfört med 2010 är det en ökning med drygt åtta procent. De två viktigaste arterna för yrkesfisket är siklöja och gös (se även tabell 5).

Yrkesfisket efter lax och öring har minskat, bl.a. för att många istället inriktar fisket mot gös som idag har ett högre marknadsvärde. Fångsterna av sik har även de minskat. Troligtvis beror minskningen på att det under hösten 2011 infördes ett stopp i saluföringen på grund av höga dioxinhalter i sik från Vänern.

Provfisken efter kräfta visar att antalet signalkräfter i Vänern ökar, vilket inneburit att fiske efter signalkräfta stegvis har ökat. Signalkräftan kan därför ses som en resurs. Det nya fisket innebär dock, åtminstone initialt, behov av en ökad fisketillsyn. I tabell 5 presenteras fångststatistik för de arter som nämnts här.

Tabell 5. Fångstuppgifter för de viktigaste arterna för yrkesfisket i Vänern. Uppgifterna är hämtade från Vänerns vattenvårdsförbunds årsskrift 2012.

Art	Total fångst (ton)	Fångstvärde (kr)
Siklöja	336	10,0 miljoner
Gös	102	8,0 miljoner
Lax/öring	14	1,0 miljoner
Sik	31	1,2 miljoner
Signalkräfta	10	1,4 miljoner

Vättern

Den huvudsakliga fisketillsynen i Vättern bedrivs av Länsstyrelsen i Jönköpings län. Länsstyrelsen i Västra Götalands län gör dock stödsatser, bl.a. under perioden då kräftfiske för allmänheten sker.

Känsliga och reglerade arter

Regleringar i fisket förekommer även i Vättern. Exempelvis får fiske efter kräftor, på allmänt vatten, endast bedrivas efter tillstånd av länsstyrelsen. Tillstånd ska i första hand lämnas till den som bedriver yrkesmässigt fiske. Undantaget kravet på tillstånd är perioden fr.o.m. den andra fredagen i augusti kl. 17.00 t.o.m. den andra söndagen i september kl. 17.00. Fiske får då ske med högst sex burar.

Fredningsområden och fredningstider

Även i Vättern finns fredningsområden och fredningstider. Exempelvis är siklöjan fredad i delar av Vättern under perioden 15 november–31 december. Siklöjan är ekologiskt värdefull, bl.a. därför att den utgör en viktig födokälla för ett flertal andra fiskarter. Siklöjan är dessutom ekonomisk värdefull för yrkesfisket. Ett livskraftigt bestånd är därför inte bara värdefullt ur ekologisk synpunkt.

Minimimått

För Vättern finns minimimått för bl.a. lax, öring, röding och gös. För mer information se stycket om Minimimått samt bilaga 9.

Redskapsbegränsningar

Då Länsstyrelsen i Jönköpings län har huvudansvaret för fisketillsynen i Vättern ges inga exempel på redskapsbegränsningar där ifrån.

Vattendrag

Med vattendrag menas här de vattendrag i länet som omfattas av föreskrifterna i FIFS 2004:37.

Länets vattendrag är viktiga reproduktionsområden för lax och öring. Exempelvis finns det totalt i länet drygt 200 vattendrag med en produktion av havsöring. Naturlig reproduktion av lax sker i ett tiotal av länets vattendrag.

Länsstyrelsens fisketillsyns huvudfokus ligger för närvarande på Gullspångsälven, som hyser den hotade Gullspångslaxen. Fisketillsynsarbetet i vattendragen kan dock komma att utvecklas, exempelvis i de åar som mynnar ut i kustområdet och som altantlaxen vandrar upp i. Övriga vattendrag, där länsstyrelsen inte bedriver fisketillsyn, sköter fiskevårdsområdena fisketillsynen i. Länsstyrelsen är dock den myndighet som förordnar fiskevårdsområdenas tillsynsmän. För mer information om fiskevårdsområden se stycket om Fiskevårdsområdesföreningar.

Känsliga och reglerade arter

De arter som är markerade som fredade i tabell 5 är förbjudna att fiskas året om. I särskilda fall kan dispens dock ges för vissa av arterna. 2012 delades exempelvis tolv åltillstånd ut. För övriga arter som presenteras i tabell 5 råder regleringar i fisket.

Tabell 6. Fredade och reglerade arter i vattendrag som mynnar i Skagerrak och Kattegatt.

Art	Fredad	Status Rödlistan 2010
Ål	X	CR = Akut hotad
Havsnejonöga	X	NT = Nära hotad
Vårsiklöja	X	Kunskapsbrist
Storskallesik	X	Kunskapsbrist
Groplöja	X	
Lax		
Öring		
Asp		NT = Nära hotad
Skärkniv	X	
Majfisk	X	
Staksill	X	

Fredningsområden och fredningstider

Exempel på arter som periodvis är fredade i vattendragen är lax, öring och asp. Aspen klassas enligt rödlistan som nära hotad och är fredad i samtliga vattendrag som mynnar i Väneren under perioden 1 april–31 maj.

I tabell 7 presenteras några fredningsområden och fredningstider inom vattendrag som mynnar i Väneren och Vättern.

Tabell 7. Fredningstider i vattendrag som mynnar i Vänern eller Vättern

Område	Arter	Fredningstid
Gullspångsälven	Lax och öring	Hela året
Övriga vattendrag som mynnar i Vänern*	Lax och öring	15 september–31 december
Vattendrag som mynnar i Vättern	Lax och öring	15 september–31 december
Samtliga vattendrag som mynnar i Vänern	Asp	1 april–31 maj

* Undantaget Klarälven där lax och öring är fredad 20 maj–15 oktober.

Det kan också nämnas att det för närvarande pågår en översyn av reglerna för laxfiske i de åar som mynnar ut i kustområdet.

Minimimått

För vattendragen finns minimimått för lax och öring. För mer information se stycket om Minimimått samt bilaga 9.

Redskapsbegränsningar

Nedan ges exempel på redskap som inte är tillåtna alternativt är förbjudna periodvis i vattendragen.

Från Enningdalsälvens mynning upp till utloppet från Norra Bullaresjön är fiske efter lax och öring reglerat genom att endast spö och handlina får användas.

I samtliga vattendrag som mynnar i Skagerrak och Kattegatt, undantaget Göta älv, Nordre älv samt sjöar som är mer än två kilometer långa, är fiske med annat än åltinor, ålryssjor lägre än 60 cm, fasta ålfisken, laxfiske där särskild rättighet finns samt fiske med handredskap (dock ej från båt) förbjudet. Dragrodd är tillåtet, men inte med utter eller utterliknande redskap. All form av ålfiske kräver dessutom tillstånd.

Fiske med drivnät är förbjudet i Göta Älv och Nordre älv.

Ryssjor med nätmaskor som understiger 60 mm skall ha två cirkulära flyktöppningar med en minsta diameter om 60 mm, placerade på varje sida av de enskilda fiskhusen. Max sex strutar per person får användas i allmänt vatten och utan stöd av enskild fiskerätt.

Fiskets omfattning och värden

Förutom kustområdet och de två stora sjöarna erbjuder även länets vattendrag goda möjligheter till fritidsfiske och fisketurism. Den goda tillgängligheten när det gäller fiskevatten ger också bra förutsättningar att utveckla fritidsfisket.

Öring, lax, abborre, gädda och gös är viktiga arter för fritidsfisket i vattendragen och de mindre sjöarna. Som nämnts tidigare fanns det 2007 minst 132 företag i länet som var inriktade på fritidsfiskbaserad verksamhet.

Den totala omfattningen av fritidsfisket i länets vattendrag finns det i dagsläget i stort sett ingen statistik över. Fångster av lax tillhör undantaget. Under perioden 1983–2006 fångades i genomsnitt ca 4,5 ton lax per år i länets vattendrag.

Bild 8. Gullspångsälven, vattendraget där bl.a. den fredade vilda Gullspångslaxen finns.
Foto: Frida Laursen.

Utvecklingsmöjligheter

Med den kortsiktiga finansiering som i nuläget existerar är det dock svårt att upprätthålla en kontinuitet i verksamheten eller att utveckla den. En mer långsiktig finansiering skulle minska den osäkerhet som finns både verksamhetsmässigt och hos fisketillsynsmännen i dagsläget. Det skulle även leda till en bättre kontinuitet och därmed bl.a. underlätta planeringen av den årliga fisketillsynsverksamheten.

Länsstyrelsens fisketillsyn skulle med ökade medel kunna förbättras på flera sätt. Under de delar av året ett högt fisketryck råder, exempelvis vid hummerpremiären, skulle säsongsanställd personal öka fisketillsynens effektivitet. Säsongsanställd personal skulle även underlätta arbetet under sommarmånaderna. Längs kusten finns i nuläget ingen fast anställd tillsynsman.

Ökade resurser skulle även kunna innebära en förbättring av den utrustning som behövs för att bedriva fisketillsyn. En större båt än den länsstyrelsens anställda koordinator nu har tillgång till skulle underlätta beslagshanteringen och öka kontrollmöjligheterna samt öka säkerheten.

Ytterligare en utvecklingsmöjlighet av fisketillsynen finns i den effektuppföljning av fisketillsynen som görs i ArcGIS. Nu görs den uppföljningen en gång om året. Dock finns möjligheten att frekvent uppdatera de kartsikt i ArcGIS som visar var och hur ofta tillsynen bedrivs och hur många anmälningar det gjorts i respektive tillsynsområde. För att det ska fungera krävs också att en administratör har tid att lägga in den informationen i det Excel dokument som utgör grunden för redovisningen i ArcGIS (se bilaga 7). I nuläget har dock länsstyrelsen varken resurser eller tillgång till de verktyg som behövs.

Det är även möjligt att förfina informationen om hur många kontroller som görs. Ett verktyg finns där man genom en knapptryckning kan logga positionen för varje redskap som kontrolleras. Med det skulle man relativt enkelt kunna se hur många kontroller det sker i ett specifikt område och därmed också få ett slags mått på fisketrycket i området. Ökade administrativa resurser krävs i så fall också här. Inom det administrativa arbetet sker förändringar kontinuerligt för att underlätta arbetsflödet.

Ökad samverkan och utbyte av information mellan länsstyrelsens fisketillsyn och åklagarmyndigheten är också önskvärt. I nuläget tolkas fiskelagstiftningen och fiskeföreskrifterna ibland olika av de båda myndigheterna. En ökad samsyn skulle underlätta fisketillsynsverksamheten, då det finns en risk att allmänhetens förtroende för de myndigheter som bedriver fisketillsyn minskar vid olika tolkningar och agerande. Det kan i sin tur minska respekten för det regelverk som utgör ett skydd för hotade och sårbara arter. För mer information om nuvarande samverkan se stycket om Åklagare.

Möjlighet finns också att utöka fisketillsynsområdet längs kusten. Den begränsande faktorn utgörs i dagsläget av det tjänstgöringsområde som Fartygsbefäl klass VIII innebär, d.v.s. (enligt Transportstyrelsen definition) rättigheten att tjänstgöra som befälhavare på mindre fartyg i inre fart. Materielfrågor (exempelvis vilken slags båt fisketillsynsmännen har tillgång

till) kan också vara en begränsande faktor. För mer information om fisketillsynsområdet i länet se stycket om Tillsyn.

Det finns även utvecklingsmöjligheter i fritidsfiskeregistret för kusten. Önskvärt hade varit att det registret fungerade på liknande sätt som fritidsfiskeregistret för Väneren, där man får bra statistik över fritidsfiskets fångster med andra redskap än handredskap (se stycket om Fiskets omfattning och värden).

Organisation och samverkan

Organisationsmässigt leds länsstyrelsens fisketillsyn av en anställd koordinator och en administratör. Dessutom finns i organisationen en timanställd samordnare och en halvtidsanställd fisketillsynsman, förutom de ideellt arbetande fisketillsynsmännen. I koordinators roll ingår att tillsammans med administratören planera fisketillsynsverksamheten. Koordinatoren har också i uppgift att sköta kontakterna med övriga fisketillsynsmyndigheter samt att bedriva fisketillsyn. Administratörens roll är bl.a., förutom att vara delaktig i planeringsarbetet, att ta hand om den information, exempelvis anmälningar och tillsynsrapporter, som kommer in till länsstyrelsen samt utforma och utvärdera blanketter. För mer information se stycket om Utbildning och stöd till förordnade tillsynsmän och hela kapitlet om Operativ tillsyn. Samordnarens funktion är att i samråd med koordinatoren anordna gemensamma tillsynsinsatser med övriga fisketillsynsmän samt övriga tillsynsmyndigheter inom kustvattenområdet och även i viss mån bedriva förstärkt fisketillsyn då behov finns. Se även stycket om Tillsynskampanjer.

Idag baseras länsstyrelsens fisketillsyn i hög grad på att ideella personer engagerar sig under sin fritid för medverka till den samlade tillsynen. Samtliga fisketillsynsmän har lokal anknytning. Detta skapar en effektiv kontaktyta mellan förvaltning och allmänhet där informationsflödet kan ske i båda riktningar. Genom att länsstyrelsen har lokal representation byggs ett långsiktigt förtroende för förvaltningen upp vilket ofta ses i en vilja att få reda på mer om fiskeregler och dess bakomliggande tankar. Det är också vanligt att allmänheten delger information om egna erfarenheter på sjön. När tillsynsorganisationen i Vänerby byggdes upp var det viktigt att få med representanter från de olika kategorierna fiskande, vilket resulterat i att dagens tillsynsmän har en bakgrund i såväl fritidsfiskare, husbehovsfiskarna som yrkesfiskarna. Detta har utgjort en ovärderlig kunskapsresurs i tillsynsarbetet. Det har också skapat förståelse för de olika typerna av fiske inom organisationen såväl som för tillsynens arbetsuppgift ute hos de respektive organisationerna.

Generellt kan länsstyrelsens tillsynsverksamhet delas in med fokus på fem områden,

1. Samarbete mellan ansvariga myndigheter

Länsstyrelsen samarbetar i dagsläget med Kustbevakningen, Sjöpolisen, Havs- och vattenmyndigheten samt angränsande länsstyrelser (Jönköping, Värmland och Halland). Syftet med samarbetet var vid uppstart att;

- Lära av varandra (d.v.s. skapa en bredare kunskapsbas)
- Få snabbare beslut genom gemensam förståelse
- Öka helhetsperspektivet
- Effektivisera användningen av resurser
- Öka rättssäkerheten

Generellt upplevs samarbetet fungera bra och har resulterat i en effektivare fisketillsyn. För mer information se stycket om Samverkansformer.

2. Fortbildning av fisketillsynsmän

För att höja kompetensen och underlätta fisketillsynsmännens arbete är kontinuerlig fortbildning viktig. Det kan handla om att uppdatera fisketillsynsmännen vid regeländringar samt hur man agerar för att öka säkerheten vid risk för hot och våld. För att ytterligare förstärka kompetensen hos såväl tillsynsmännens som andra myndigheters personal har ett antal gemensamma helgutbildningar arrangerats av länsstyrelsen. Här har alla involverade myndigheter bidragit med föreläsningar för att bidra till en ökad gemensam kompetens. En regelbunden fortbildning är också ett måste för att garantera allmänhetens rättsäkerhet genom en korrekt regeltolkning. Se även stycket om Utbildning och stöd till förordnade tillsynsmän.

3. Information

Informationsinsatser utgör grunden för det förebyggande arbetet och prioriteras av länsstyrelsen. Informationsmaterialet uppdateras kontinuerligt vid ändringar i regelverket för fiske. Se även stycket om Information.

4. Operativ verksamhet

Den operativa verksamheten utgör det fysiska tillsynsarbetet. För närvarande har länsstyrelsen 16 verksamma fisketillsynsmän samt en samordnare längs länets kuststräcka och 10 verksamma fisketillsynsmän vid Vänern. Fisketillsynsmännens roll är mycket viktig då deras ideella insatser utgör merparten av fisketillsynen. En styrka med de ideellt arbetande tillsynsmännen är att flexibiliteten i organisationen ökar, vilket bl.a. innebär större möjligheter att agera direkt när ett tips om ett misstänkt brott mot fiskereglerna når fisketillsynsmannen. Se även kapitlet om Utvecklingsmöjligheter samt kapitlet om Organisation och samverkan.

5. Administration

Genom den administrativa verksamheten fås dels via statistikuppsamling från anmälningarna och dels via återkoppling från polis och åklagare, ett direkt mått på de anmälningar som görs. Uppföljningen visar bl.a. i vilka områden anmälningar är gjorts, vad som beslagtagits och hur långt i rättsprocessen de nått. Det är viktigt att anmälningarna håller hög kvalitet. För att uppnå detta är samarbetet med Sjöpolisen vad avser utformandet av blanketterna liksom länsstyrelsens kvalitetskontroll viktigt.

Vidare förs också statistik som visar var och hur mycket tillsyn som bedrivits i länsstyrelsens regi. Statistiken är avgörande för planeringen av tillsynen bl.a. vad avser resurstilldelning och omfördelning till tillsynsmännen, samt för framtida förbättringar. Den löpande uppföljningen utgör också ett viktigt faktaunderlag för periodiska utvärderingar där längre trender och effekter kan

analyseras. Vikten av en kontinuerlig uppföljning kan inte nog poängteras. Den är ett måste för att rätt stöd till och styrning av organisationen skall kunna ges. Se även stycket om Utbildning och stöd till förordnade tillsynsmän samt kapitlet om Operativ tillsyn.

Förordnaden av tillsyningsmän

Enligt Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter får till fisketillsynsman förordnas endast den som fyllt 18 år och som med hänsyn till laglydnad, insikt i fiskefrågor och gällande fiskerilagstiftning samt övriga omständigheter provas lämplig för uppgiften.

Det finns tre olika typer av fisketillsynsverksamheter där länsstyrelsen förordnar fisketillsynsmän. De som har uppdrag av länsstyrelsen kontrollerar att regelverket i Havs- och Vattenmyndighetens föreskrifter följs i områden där endast föreskrifterna gäller. De som är verksamma inom Fiskevårdsområdesföreningar där både Havs och Vattenmyndighetens föreskrifter och lokala fiskeregler gäller kontrollerar båda regelverken. Dessutom finns det områden där endast lokala fiskeregler gäller. Samma slags förordnande gäller dock för de tre fisketillsynsverksamheterna. I länet är det länsstyrelsens rättsenhet som utfärdar förordnandena. Det kan också tilläggas att en fisketillsynsman kan både ha uppdrag av länsstyrelsen och av en fiskevårdsområdesförening där lokala regler gäller. I länet är det vattenvårdsenheten som är uppdragsgivare åt de fisketillsynsmän som har uppdrag av länsstyrelsen.

Innan en ansökan om förordnande som fisketillsynsman kan göras måste den tilltänkte fisketillsynsmannen gå en utbildning. Länsstyrelsen har förordnat tre examinatorer som inom länet som instruktörer medverkar vid genomförandet av utbildningen samt utfärdar bevis över genomgången utbildning. Ofta är också examinatorerna kursledare. Fiskevårdsområdesföreningen alternativt länsstyrelsens koordinator ansöker om att utbildningen ska hållas. Länsstyrelsen skickar remiss till vattenvårdsenheten för att kolla behovet inom aktuellt fisketillsynsområde. Om det är OK utfärdas ett beslut att länsstyrelsen tillstyrker kursens genomförande. Därefter kan kursen börja. Vid avslutad utbildning ska ett utbildningsbevis bifogas ansökan om förordnandet. Ansökan ska sändas till det län den sökande är kyrkobokförd i.

I Västra Götalands län sänds ansökan till länsstyrelsens rättsenhet som kontrollerar mot belastnings- och misstankeregistret att den sökande inte begått något allvarligt brott de senaste fem åren. Vid en ny ansökan stämmer rättsenheten även av behovet av fisketillsynsmän i det tilltänkta fisketillsynsområdet med länsstyrelsens vattenvårdsenhet. Innan ansökan kommer in till länsstyrelsen görs också en avstämning mot den aktuella Fiskevårdsområdesföreningen alternativt länsstyrelsens fisketillsynskoordinator så att ansökan är godkänd av dem. Vid fisketillsynsområden som går över länsgränser ska även samråd med angränsande länsstyrelse göras.

Om allt är godkänt utfärdas ett förordnande som gäller i högst tre år och fisketillsynsbrickor delas ut av länsstyrelsens rättsenhet. En kopia av förordnandet skickas till Polisen, den aktuella fiskevårdsområdesföreningen, vattenvårdsenheten och i förekommande fall även till annat län. Vid

förlängning av förordnanden görs proceduren om (undantaget utbildningen och behovsprövningen).

Länsstyrelsen har som policy att vid förordnanden för olika uppdrag som policy att som längst förordna till och med det kvartal under vilket personen uppnår 75 års ålder.

Om personen fortfarande är vital och uppdragsgivaren vill ha honom eller henne kvar så kan länsstyrelsen förordna någon även efter 75 års ålder, men då ett år i taget.

Länsstyrelsen kan återkalla ett förordnande om fisketillsynsmannen missköter sig. En skriftlig anmälan ska göras till länsstyrelsen av uppdragsgivaren. Ett ärende skapas där både fisketillsynsmannen och uppdragsgivaren synpunkter hörs. När ett förordnande upphör ska fisketillsynsbrickor återsändas till länsstyrelsen.

En förordnad fisketillsynsman har befogenhet att kontrollera att fiskereglerna samt eventuella lokala regler instiftade av fiskevårdsområdesföreningar (se stycket om Fiskevårdsområdesföreningar) efterföljs. Exempelvis har en förordnad tillsynsman rätt att undersöka fiskeredskap och har även befogenhet att beslagta utrustning.

För de fisketillsynsmän som har uppdrag av länsstyrelsen kontrolleras lämpligheten att representera länsstyrelsen. Det är en stor fördel om personen har ett genuint intresse för fiske och fiskevård. God lokalkännedom över tillsynsområdet, artkunskap, kunskap gällande olika fiskens tider och praktiska detaljer som om det krävs båt är ytterligare faktorer länsstyrelsen tar i beaktande. Innan länsstyrelsen beslutar att ge en fisketillsynsman ett uppdrag träffas därför parterna för att länsstyrelsen ska få en möjlighet att lära känna personen och avgöra personens lämplighet.

Bild 9. Några av länsstyrelsens fisketillsynsmän ute på tillsyn. Foto: Gösta Göransson.

Kustbevakningen

Genom de årliga regleringsbrevan får kustbevakningen i uppdrag att bedriva fisketillsyn. Kustbevakningens grunddokument och Kustbevakningens treåriga verksamhetsplaner beskriver hur fisketillsynen ska bedrivas. Kontroller genomförs främst på yrkesfisket men kustbevakningen utövar även tillsyn på fritidsfisket.

Kustbevakningen tar gemensamt med Havs- och Vattenmyndigheten även fram en årlig riskbaserad tillsyn/kontrollplan. Planens syfte är att ge en samlad bild av prioriteringar och inriktning för den samlade fiskerikontrollen.

Länsstyrelsen och kustbevakningen har samarbete bl.a. via Tillsyn Väst (se även stycket om Samverkansformer). Förutom samverkan i det egentliga tillsynsarbetet är utbyte av erfarenheter och hur man tolkar regelsystemet, viktiga punkter när det gäller samarbetet, för att få en så likvärdig och rättsäker fisketillsyn som möjligt. Det kan också nämnas att länsstyrelsen stödjer kustbevakningen med informationsmaterial. Samarbetet mellan Länsstyrelse och Kustbevakning har, förutom utbyte av erfarenheter, bl.a. gett en högre täckningsgrad när det gäller fisketillsynsarbetet, vilket i sin tur utmynnat i en effektivare fisketillsyn.

Kustbevakningen upplever att samverkan med länsstyrelsen fungerar bra på myndighetsnivå, rent operativt har samarbetet förbättringspotential. När det gäller samverkan via Tillsyn Väst anser kustbevakningen att det finns en del att förbättra, exempelvis genom tätare träffar. Inom Tillsyn Syd (vilket är en samverkansform mellan länsstyrelsen Skåne, Kustbevakningen och Havs- och vattenmyndigheten) sker träffar årligen före och efter säsongen, vilket ger möjligheter att planera gemensamma tillsynskampanjer och reflektera över resultatet av den årliga fisketillsynen. Kustbevakningen upplever också att det ibland görs olika tolkningar av fiskereglerna hos de olika myndigheterna. Målsättningen med Tillsyn Väst är att få en samsyn så myndigheterna agerar på samma sätt i fält.

Att ha en kontinuerlig kontakt mellan länsstyrelsen och Kustbevakningen är av stor vikt. En god personkontakt mellan myndigheternas operativa personal underlättar samverkan och utvecklingen av fisketillsynen.

Generellt upplever Kustbevakningen att antalet överträdelser mot fiskereglerna är oförändrade inom region sydväst (kustvattenområdet från norska gränsen till Västervik samt Vänern). Framförallt är det problem med omärkta redskap. Inom länet finns Kustbevakningen stationerade i Vänersborg, Strömstad, Lysekil, Skärhamn och Göteborg.

Polis

Sjöpolisen har inget uttalat uppdrag att bedriva fisketillsyn, deras uppdrag är att bedriva sjöpolisverksamhet. Sjöpolisen planerar själva sin verksamhet och sätter i sin verksamhetsplan upp hur mycket tid som ska läggas på fisketillsyn och vilka årliga mål som ska uppnås. Liksom övriga myndigheter som bedriver fisketillsyn gör Sjöpolisen redskaps- och landningskontroller, främst mot fritidsfisket.

Länsstyrelsen och fisketillsynsmännen har en tät kontakt med Sjöpolisen och samarbetet upplevs ur både länsstyrelsens och Sjöpolisens synvinkel fungera

bra. Länsstyrelsen har bl.a. en särskild samordnare som i samråd med koordinatören arbetar aktivt med att samordna gemensamma tillsynsinsatser. Förutom det egentliga tillsynsarbetet utbyter också Sjöpolis och Länsstyrelse erfarenheter från fält. Sjöpolis och länsstyrelse samarbetar även operativt i Vättern (i huvudsak under kräftfiskesäsongen). Länsstyrelsen i Jönköpings län är då den myndighet som planerar samarbetet.

Ytterligare exempel på samarbeten är att polisen stöttat länsstyrelsens fisketillsynsmän med tolk. Länsstyrelsen bidrar i samarbetet bl.a. genom att uppdatera polisen när ändringar i regelverket för fiske sker och genom att lämna information om biologiska aspekter inom fisketillsynen (exempelvis betydelsen av minimimått eller specifika redskapsregleringar).

Länsstyrelsen har även en fortlöpnade kontakt med polisens utredare för uppföljning av de anmälningar som görs. För att kvalitetssäkra anmälningarna har länsstyrelsen i samarbete med polisens utredare utformat de anmälningsblanketter och beslagsblanketter som används.

Samverkan via Tillsyn Väst anser Sjöpolisen är bra. Det är mycket viktigt att myndigheterna har en samsyn och gör samma bedömningar. Vidare anser Sjöpolisen att planeringen vid större tillsynskampanjer har en förbättringspotential. Myndigheternas olika uppdrag innebär också en viss komplexitet vid samverkan.

Generellt upplever Sjöpolisen att antalet överträdelser mot fiskereglerna är oförändrad jämfört med föregående år.

Åklagare

Kontakten mellan länsstyrelse och åklagare är av stor betydelse. Exempelvis är utbyten av sakliga fakta mellan länsstyrelse och åklagare ett sätt att förbättra fisketillsynsarbetet. Det kan exempelvis handla om rättsliga förutsättningar för att bedriva en god fisketillsyn, diskussioner om vad minimimåtten har för betydelse eller andra mer övergripande fiskbiologiska aspekter. När det gäller anmälningar får länsstyrelsen också en återkoppling om utfallet via blanketten Begäran om återrapporering (se även stycket om Återrapporering samt bilaga 6). Återrapporeringen är viktig i flera avseenden. Dels används den informationen till att ge återkoppling till fisketillsynsmännen och dels är informationen viktig att få så snabbt som möjligt om länsstyrelsen skall ha möjlighet att göra en överprövning (se stycket om Beslagsrapportering och anmälan om misstanke om brott).

Fiskevårdsområdesföreningar

Fiskevårdsområdesföreningarna bedriver tillsyn inom sina områden. Fiskevårdsområdesföreningarna kan införa lokala regler för sina fisketillsynsområden, även i de områden där Havs- och Vattenmyndighetens föreskrifter gäller. De lokala reglerna får inte vara generösare än de regleringar som är fastslagna i de olika regelverken för fiske.

Länsstyrelsen har ingen aktiv vägledande roll i fiskevårdsområdesföreningarnas fisketillsyn, bl.a. för att resurserna för tillfället inte ger utrymme för det. Dock kan och bör naturligtvis länsstyrelsen vid en direkt förfrågan från en fiskevårdsområdesförening stödja och vägleda om så

behövs. En direkt samverkan mellan länsstyrelsen och Fiskevårdsområdesföreningarna i länet kan i dagsläget därför sägas vara näst intill obefintlig.

Ett visst samarbete mellan länsstyrelsen och fiskevårdsområdesföreningar finns dock. Ett exempel är Gullspångsälven där länsstyrelsens fisketillsynsmän och fiskevårdsområdesföreningens tillsynsman bl.a. förmedlar tips om eventuellt olaga fiske till varandra. Man håller även viss uppsikt över respektives tillsynsområde. En fisketillsynsman har dock endast befogenhet att agera i rollen som fisketillsynsman inom det område som förordnandet är utfärdat för.

Länsstyrelsen har vid förfrågan hjälpt till vid utbildningstillfällen. Exempelvis har länsstyrelsen utbildat fisketillsynsmän i fiskevårdsområdesföreningar vid Göta älv och Uddevalla.

Det bör också påpekas att tankar finns på att utveckla mer samarbete mellan länsstyrelsen och fiskevårdsområdesföreningarna.

Samverkansformer

Tillsyn Väst är den gemensamma plattformen för tillsynssamarbetet mellan länsstyrelsen, Havs- och Vattenmyndigheten, Kustbevakningen och Sjöpolisen. Vid de återkommande träffarna diskuteras bl.a. eventuella problem med den operativa tillsynen, uppföljning och återrapportering, förändringar i fiskereglererna och samordningsfrågor.

Vid en gemensam utvärdering skiftet 2009–2010 fastslog arbetsgruppen att Fisketillsyn Väst lett till att;

- Samarbetet förbättrats.
- Nya kontaktytor skapats
- Informationsspridningen mellan myndigheter förbättrats.
- Operativt samarbete åstadkommits, bl.a. på Vättern
- Gemensam tolkning av ett flertal regler uppnått
- Gemensam kompetensutveckling genomförts
- Gemensam information under Västerhavsveckan genomförts.

Som ytterligare samverkan kan nämnas den gemensamma fisketillsynsplan för Väner som 2007 togs fram av länsstyrelserna i Västra Götaland och Värmland. I planen beskrivs bl.a. den generella policyn för operativ tillsyn, samarbetet mellan länen och respektive läns tillsynsorganisation. Planen håller på att uppdateras. Båda länen samt Kustbevakningen deltar i arbetet.

Bild 10. Fisketillsyn i samverkan med sjöpolisen. Foto: Adam Ludvigsson.

Utbildning och stöd till förordnade tillsynsmän

Kunskap är en grundförutsättning för att kunna bedriva ett kompetent och rättssäkert tillsynsarbete. För att höja kompetensen och därmed underlätta tillsynsarbetet sker utbildning av fisketillsynsmännen kontinuerligt. Utbildningen kan handla om att uppdatera fisketillsynsmännen vid regeländringar i fiskereglerna, hur en anmälan ska fyllas i för att kunna driva fallet så långt som möjligt, eller att förbättra kunskapen i hur man agerar vid risk för hot och våld. Viktigt vid allt tillsynsarbete är att man uppträder på ett korrekt och trevligt sätt, för att minska risken för konflikt. Även detta ingår i utbildningen. Utbildningar där ämnesspecifik information från bl.a. åklagarmyndigheten och tidigare Fiskeriverkets (numera Havs- och vattenmyndigheten) experter förmedlats har också förekommit. Exempel på ämnen som fisketillsynsmännen utbildats i är populationsekologi, ålens situation och sjösäkerhet.

Fisketillsynsmännen får också stöd av länsstyrelsen i flera olika former. Exempelvis finns den av länsstyrelsen anställda koordinatören tillgänglig när problem uppstår och stöttar även fisketillsynsmännen operativt vid behov. Ytterligare exempel på stöttning är att koordinatören och administratören hjälper till om det finns frågor kring hur man fyller i de olika blanketterna (anmälan, beslag, tillsynsrapport/reseräkning etc.).

Planering

Inför planeringen varje år görs en tillsynsplan. Där redovisas de ekonomiska förutsättningarna, planerad samverkan med andra myndigheter, planerad

utbildning av fisketillsynsmännen och planerade informationsinsatser. Från den statistisk som fås via fisketillsynsmännens inrapporteringar kan prioriterade områden och eventuella perioder när förstärkt tillsyn behövs tas fram. Även detta redovisas i tillsynsplanen.

För att i årets slut genomföra en utvärdering av länsstyrelsens fisketillsyn ställs ett antal kriterier upp som behövs för att få en fullgod utvärdering. Exempel på dessa kriterier är hur många typer av kontroller som görs under året, hur mycket information som sprids, vilka områden där tillsynen har bedrivits i och hur många beslag och anmälningar gör länsstyrelsens fisketillsynsmän under året. Dessa kriterier utgör grunden för den statistiska utvärderingen av året samt en del av grunden för kommande års planering. Frågorna ska finnas med både i tillsynsrapporten och i det Excel databas där statistiken för det innevarande fisketillsynsåret redovisas. För att få in önskad statistik utformas tillsynsrapporten så att tillsynsmannen får motsvarande statistikfält att fylla i. När hela årets statistik lagts in kan svaren på de frågor som ställdes i tillsynsplanen fås. Statistiken används bl.a. till att utvärdera fisketillsynen (se mer under kapitlet om Operativ tillsyn).

Då det delvis råder olika förutsättningar redovisas det planerade tillsynsarbetet för kusten och Väneren separat. Se även bilaga 8, Tillsynsplan.

Arbetsmiljö

Arbetet som fisketillsynsman är förenat med vissa risker. Exempelvis kan konfrontationer med fiskare eller plötsliga väderomslag ske under fisketillsynsarbetet. Länsstyrelsen har därför som regel att man som fisketillsynsman inte ska utsätta sig själv för onödiga risker. Före varje tillsynstillfälle skall en riskvärdering utföras och i möjligaste mån skall man undvika att bedriva fisketillsyn ensam. Om man i förväg bedömer att tillsynen kan medföra en risk skall polis eller annan behjälplig personal underrättas så att de är förberedda vid ett eventuellt akut behov. När detta gjorts är bedömningen att det sedan fungerat mycket bra.

För att underlätta arbetet bistår länsstyrelsen med visst arbetsmaterial (exempelvis kamera, mätbräda, skrivmaterial, informationsfoldrar och tillsynsrapporter) samt skyddsutrustning (exempelvis flytöverall, flytväst och nödraketer). Vissa arbetskläder ingår i utrustningen från länsstyrelsen (exempelvis regnställ). Som nämnts tidigare sker även en kontinuerlig utbildning av fisketillsynsmännen, för att höja kompetensen och därmed underlätta arbetet.

Om en olycka sker eller om fisketillsynsmännen skadar sig under arbetet är samtliga fisketillsynsmän försäkrade. Via Kammarkollegiet är en samlingsförsäkring upprättad. En samlingsförsäkring gäller för den eller de personkategorier som avtalats, utan krav på anmälan av enskilda personer eller grupper. Försäkringen gäller under arbetstiden och under resan till och från hemmet. Försäkringen täcker personskada vid olycksfall och överfall samt sjukdom genom smitta i den mån skadan eller kostnaden inte kan ersättas av annan försäkring, exempelvis trafikförsäkring. Skadeanmälan görs på en särskild blankett som tillhandahålls via Kammarkollegiet. Rätten till ersättning upphör tre år efter den dag skadan sker om anmälan innan dess inte kommit in till Kammarkollegiet.

Operativ tillsyn

Erfarenheter visar att om fisketillsynen minskar eller upphör i ett område minskar också efterlevnaden av regelverket för fiske. Risker är därför stora att regelverket åsidosätts och urholkas vid bristfälliga kontroller, informationsinsatser etc. (vilket åtminstone på lång sikt kan få allvarliga konsekvenser för fiskbestånden och därmed också för både fritidsfisket och yrkesfisket). Grundtanken med all operativ fisketillsyn är att genomföra insatser som skyddar känsliga och hotade arter samt förebygga eventuella framtida problem, som ett led i fiskevården. Dessutom skapas, via en väl fungerande fisketillsynsverksamhet, en grund för en rättvis fördelning när det gäller nyttjandet av resursen fisk. Tanken är att åtgärderna i fält samt det förebyggande arbetet ska lösa de problem som upptäcks och att ett långsiktigt hållbart fiske uppnås.

Då förutsättningarna för fisketillsynsarbetet då och då förändras, exempelvis genom regeländringar, är det av stor vikt att fisketillsynen får fortsätta att utvecklas. Det är därför viktigt med en aktiv ledning som även på lång sikt utvecklar fisketillsynsarbetet och upprätthåller rättssäkerheten.

Information

Den som fiskar har ett ansvar att känna till vilka regler som gäller i det område som fisket sker. För att underlätta informationsinsamlingen och för att förebygga eventuella brott mot fiskereglerna sprider länsstyrelsen information om fiskereglerna. Informationsspridningen sker med hjälp av informationsbroschyrer, föreläsningar, informationsskyltar, via media, länsstyrelsens hemsida samt via direktkommunikation i fält med de fiskande. Information via olika media sprids bl.a. i form av pressmeddelanden och som nyhetsuppdateringar på länsstyrelsens hemsida, främst i anslutning till hummerfisket och havsöringsfisket. Detta genererar ett ökat antal informationssökande som ringer in alternativt besöker länsstyrelsens webbsida.

Länsstyrelsen deltar också vid tävlingar och andra sammankomster, för att informera om vilka regler som gäller vid fiske. Att sprida information vid exempelvis fisketävlingar och möten för olika intresseorganisationer är ett bra sätt att nå ut till allmänhet och något som länsstyrelsen prioriterar. På så vis kan även information fås om tillståndet och eventuell problematik i de olika tillsynsområdena.

Främst riktas informationen från länsstyrelsen mot fritidsfisket, där det största behovet av information finns. Informationsinsatser till yrkesfiskarna görs främst av Havs- och Vattenmyndigheten. Dock fyller länsstyrelsen en viktig roll som informationskanal till yrkesfiskarna i Vänern. Länsstyrelsen informerar Vänerns yrkesfiskare bl.a. vid deras årsmöten.

Då förändringar sker kontinuerligt i regelverken för fiske, exempelvis på grund av förändringar i fiskbeståndens storlek anpassas även fiskereglerna, vilket gör tillsynsarbetet mer komplext. Broschyrer, informationsskyltar och informationen på internet uppdateras löpande vid förändringar. För att kunna nå ut till så många som möjligt är det viktigt att informationen finns tillgänglig på flera språk. För Vänern finns den viktigaste fritidsfiskeinformationen i

nuläget därför även på engelska, tyska och finska. Motsvarande information för kustområdet finns idag på engelska och tyska. Detta har dock varierat över tiden och är direkt avhängigt av existerande budget. För att denna service skall kunna upprätthållas krävs att medel avsätts för nytryck av regelfoldrar vid förändrade regler.

2008 fick de platser runt Vänern där allmänheten bedömdes ha tillträde till sjösättning samt platser med båtlivsrelaterad turism informationstavlor. I Västra Götaland kontrolleras dessa årligen och uppdateras vid behov.

Under 2011 trycktes 10 000 exemplar av foldern Fiskeregler i Vänern. Av dessa delades ca 6 000 ut via turistbyråer, bensinstationer, turistanläggningar i anslutning till hamnar, sportfiskebutiker, operativ tillsyn, mässor, tävlingar och andra sammankomster samt distribuerades till övriga myndigheter. Även foldern Fiskeregler i Havet trycktes upp i 10 000 exemplar och spreds på motsvarande sätt. För kustområdet spreds även information via media vid ett 10-tal tillfällen, då främst i samband med hummerfisket. Vid operativ tillsyn spreds under 2011 information vid 3 360 tillfällen.

Tillsynskampanjer

En tillsynskampanj innebär att flera fisketillsynsmän går ihop alternativt samarbetar med andra tillsynsmyndigheter. Vid samverkan med andra tillsynsmyndigheter kombineras de ideella fisketillsynsmännens lokala kunskaper och lokalkännedom med exempelvis Sjöpolisens materiella resurser och polisiära kompetens.

Operativt samarbetar länsstyrelsen och Sjöpolisen med gemensam fisketillsyn under hela året. Intensivast är dock samarbetet under hummerfiskesäsongen. Länsstyrelsens fisketillsynsmän finns då antingen med på Sjöpolisens båtar eller deltar med egna båtar.

När länsstyrelsen bedriver tillsyn gemensamt med Sjöpolisen görs vanligtvis eventuella anmälningar direkt av polisen. Vid gemensam tillsyn med Kustbevakningen finns inga bestämmelser om vem som gör vad, man beslutar därför på plats vem som ska upprätta en eventuell anmälan.

Länsstyrelsen och Kustbevakningen samarbetar operativt i första hand under hummerfiskesäsongen och när olika redskapsförbud gäller. Förutom det förekommer exempelvis även gemensamma kontroller när det gäller s.k. ryckfiske efter lake och märkning/utmärkning. Ibland åker länsstyrelsens fisketillsynsmän med på Kustbevakningens båtar för gemensam tillsyn. Vid annat gemensamt tillsynsarbete delas området upp i zoner för att täcka in en så stor yta som möjligt.

Tillsyn

Den operativa delen av tillsynen är på flera sätt komplex. Ekonomiska värden (och traditioner att fiska på ett visst sätt eller efter vissa arter) står ibland i motsats till strävan att bevara, skydda och utveckla bestånd av arter. Det kan leda till konflikter mellan fisketillsynsmän och fiskare. När risk för våld eller allvarigare brott finns är det viktigt att polisen kan bistå fisketillsynsmännen. Bl.a. därför är en god samverkan mellan länsstyrelsens fisketillsynsmän och polis av stor vikt.

Det totala tillsynsområdet inom Västra Götalands län är stort, vilket i sig innebär svårigheter att kunna bedriva en effektiv tillsyn. Samarbetet med andra länsstyrelser, Kustbevakning och Sjöpolis förbättrar effektiviteten på den operativa tillsynen, men ställer också bl.a. krav på att man har en samsyn när det gäller frågor som kan tolkas olika och på vad man eventuellt behöver prioritera. Detta arbetas det löpande med i Fisketillsyn Väst och har utgjort en viktig del av de gemensamma kompetensutbildningarna.

Hur det operativa tillsynsarbetet bedrivs kan något förenklat sägas bero på brottets grad av biologisk påverkan. Utgångspunkten är att ett brott mot fiskereglerna alltid ska anmälas, så det kan hanteras vidare av rättsväsendet. Om brottet är ringa kan dock i vissa fall en varning och/eller en informationsinsats vara tillräcklig. Här är det extremt viktigt med gemensam policy och klar styrning av respektive organisationer, inte minst för det myndighetsövergripande arbetet. Olika regeltolkning och agerande skapar en osäkerhet hos allmänheten och minskar förtroendet för de tillsynande myndigheterna. Detta urholkar på sikt respekten för regelverket och det biologiska skydd som reglerna utgör.

Länsstyrelsens fisketillsynsverksamhet bedrivs i de områden som anges i bilaga 1, d.v.s. längs kusten från gränsen mot Norge i norr till länsgränsen mot Halland i söder, i Västra Götalands del av Vänern (kontroller sker även i Värmlands del av Vänern av de som har behörighet för det) samt vissa vattendrag (exempelvis Gullspångsälven). Dessutom stödjer länsstyrelsen i Västra Götaland länsstyrelsen i Jönköpings fisketillsyn i Vättern under perioden då kräftfiske pågår. Målet är att ha en aktiv tillsynsverksamhet som syns utåt och som gemensamt med övriga tillsynsmyndigheters fisketillsyn utgör en heltäckande fisketillsyn, för att på så vis bidra till att skydda hotade och känsliga arter.

Länsstyrelsens tillsynsarbete bedrivs både från land och via båt. Vid tillsyn från land görs bl.a. landningskontroller. Exempelvis kontrolleras förekomst av fettfenor (i Vänern får endast lax och öring med klippt fettfena tas upp) och fredade arter. Länsstyrelsen kontrollerar även märkning av sumpar samt fångsten i sumparna. Länsstyrelsen bedriver tillsyn på såväl fritidsfiskare som yrkesfiskare. På grund av resursbrist har länsstyrelsen svårt att genomföra landningskontroller på yrkesfisket i kustområdet. Viss kontroll gör länsstyrelsen dock, exempelvis minimimått. De flesta kontrollerna av yrkesfisket i kustområdet sköter i dagsläget Kustbevakningen samt Havs- och Vattenmyndigheten.

Vid tillsyn från båt bedrivs samma tillsynsarbete som sker från land, men även kontroller av fasta och rörliga redskap. Exempelvis kontrolleras nät (d.v.s. att nätmaskornas minimistorlek uppfylls, att begränsningar i nätlängder inte överstigs, att märkning och utmärkning av nät är korrekta och att nät inte ligger i fredningsområden eller andra områden där nätfiske inte är tillåtet) och att maximalt antal beten/båt inte överstigs.

Bild 11. Även när isarna lagt sig sker fisketillsyn. Foto: Tobias Bäckstrand.

Kontroller

De kontroller som genomförs presenteras kortfattat nedan.

Utmärkning och märkning:

Fasta och rörliga redskap, förutom handredskap, ska vara tydligt utmärkta. För yrkesfiske i kustvattenområdet ska de dessutom vara märkta med fartygets distriktsbeteckning, yrkesfiskelicensnummer eller ett särskilt registreringsnummer som tillhandahålls av länsstyrelsen. Vid fritidsfiske i kustvattenområdet ska redskapen vara märkta med fullständigt för- och efternamn samt adress eller telefonnummer eller särskilt registreringsnummer som tillhandahålls av länsstyrelsen. Vid fiske i Väneren ska redskapen vara märkta med ett särskilt registreringsnummer som tillhandahålls av länsstyrelsen i Värmlands län. Vid kontroller kontrolleras om märkningen är korrekt. Vid felaktig märkning fästs en varning på redskapet alternativt tas redskapet i beslag (se även stycket om Lappningar, varningar samt förebyggande tillsyn samt stycket om Beslag).

Redskapskontroll:

Vid redskapskontroller kontrolleras bl.a. att mjärdar, burar och tinor har korrekta flyktöppningar och är rätt placerade, att nätens maskstorlekar är tillräckliga, att maximalt antal beten inte överstigs och att inga förbjudna redskap används. Ibland behöver fisketillsynsmännen ta upp hela eller delar av redskapet alternativt göra vissa ingrepp på redskapet (exempelvis knyta upp rep) för att kunna utföra kontrollen. Är allt i sin ordning kan fisketillsynsmannen välja att lappa redskapet (se stycket om Lappningar, varningar samt förebyggande tillsyn), för att visa att kontroll har genomförts. Om ett brott mot fiskereglerna upptäcks kan även en varning fästas på

redskapet. Vanligtvis tas dock redskapet i beslag. Vid kontroll av handredskap räknar fisketillsynsmannen exempelvis antal fiskande spön.

Landningskontroll:

Landningskontroller kan göras på all fisk som uppenbart har landats, d.v.s. även på fisk som finns i en båt eller i en sump. Vid landningskontroll kontrolleras att maximalt antal fiskar som får ilandföras inte överstigs, att arter som inte får tas upp landats och att minimimåtten uppfylls. Detta görs genom att räkna och mäta fisken. Vid överträdelser mot fiskereglerna skrivs en anmälan och om anledning föreligger beslagtas utrustning.

Övriga kontroller:

Under operativ tillsyn kontrolleras också att inget fiske pågår i fredade zoner eller, om det gäller fritidsfiske från båt, en begränsad tillsyn sker även på enskilt vatten där bland annat märkning och utmärkning av redskap kontrolleras.

Bild 12. Exempel på mätning av maskstorlek på nät. Foto: Adam Ludvigsson.

Lappningar och förebyggande tillsyn

Att lappa redskap, det vill säga att på fiskeredskapet fästa en lapp med skriftlig information, är inget fisketillsynsmannen är ålagd att göra. Informationslappen beskriver att fisketillsyn gjorts utan någon anmärkning. Huvudsyftet med denna typ av lappning är dels att informera redskapsägaren om att man har genomfört en kontroll av redskapet dels för att synliggöra att kontroller sker. På lappen finns kontaktuppgifter till länsstyrelsen, se figur 6. Lappningar görs främst vid kontroll av sumpar.

Figur 6. Länsstyrelsens informationslapp att fisketillsyn gjorts utan anmärkningar.

I vissa fall då någon del av redskapet som kontrollerats inte är korrekt görs en bedömning av fisketillsynsmanen att redskapet inte skall tas i beslag. Det kan exempelvis handla om att utmärkningen har otillåten färg, att förankringslinan inte är nedsänkt eller att märkningen är ofullständig. Även då lämnas en skriftlig upplysning. En informationslapp fästs på redskapet som beskriver hur brottet strider mot fiskereglerna. Fisketillsynsmännen kan alltid istället för sådan lappning välja att upprätta en anmälan om brott. Exempelvis om den fiskande tidigare varnats och upprepar brottet mot fiskereglerna. Se även stycket om Anmälningar samt figur 7.

Figur 7. Länsstyrelsens varningslapp.

Ni har varit föremål för fisketillsynskontroll!

Redskapet är utsatt i strid mot bestämmelserna i Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 1994:14) om märkning och utmärkning av fiskeredskap och vattenbruksanläggningar.

☐ Er utmärkning är felaktig. Endast cylinder, kula eller vakare är tillåtet.

☐ Ni har otillåten färg på utmärkningen.

☐ Förankringslinan är ej nedsänkt.

☐ Flaggan följer ej föreskrivet mått.

☐ Er märkning är ofullständig (namn, nummer, telefon, adress, ER alt F saknas/går ej att tyda).

☐ Övrigt: _____

Straffansvar kan följa

FISKETILLSYNSMANNEN förordnad av Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Datum _____ kl _____

Fisketillsynsman _____

Tel: _____

Beslag

Vid överträdelser av fiskereglerna kan fisketillsynsmännen ta redskapen i beslag. Dock kan fisketillsynsmannen vid mindre förseelser välja att istället lämna en skriftlig upplysning. (vilket beskrivs i stycket om Lappningar, varningar och förebyggande tillsyn). De två grundreglerna för om redskap ska tas i beslag är om beslaget bedöms utgöra en viktig del i bevisföringen eller om beslaget antas bli förverkat som en följd av brottet. Enligt föreskrifterna ska redskap som tas i beslag skyndsamt överlämnas till polis eller åklagare.

Vid beslag ska en beslagsblankett där datum, tid, koordinater, redskapets djup, antal foton, vilken typ av redskap som tas i beslag, om redskapet är märkt, omärkt eller har bristfällig märkning samt fisketillsynsmannens namn fyllas i. På blanketten noteras också om beslaget förvaras hos anmälaren och det datum redskapet överlämnas till Polisen. Se även bilaga 3. Anledningen till den detaljerade blanketten är att direkt samla tillräckligt mycket information för att rättsväsendet ska kunna göra en korrekt bedömning. Blanketten utvärderas kontinuerligt och omarbetas vid behov.

Vid beslag skrivs även all information ned som behövs till anmälan (se stycket om Anmälningar). Detta görs för att kunna koppla beslaget till anmälan. Beslagsblanketten har tagits fram i samarbete mellan länsstyrelsen och Sjöpolisens utredare.

Problem med beslagshanteringen för länsstyrelsens fisketillsynsmän beror ofta på att redskapen som tas i beslag är stora och/eller många. Tillsynen bedrivs oftast med mindre båtar som inte har samma resurser som exempelvis Kustbevakningens båtar. Att eventuellt ensam hantera stora/tunga redskap innebär också en ökad risk för allvarliga olyckor. Därför är det ibland inte möjligt för länsstyrelsens fisketillsynsmän att direkt ta hand om redskap som borde beslagtas.

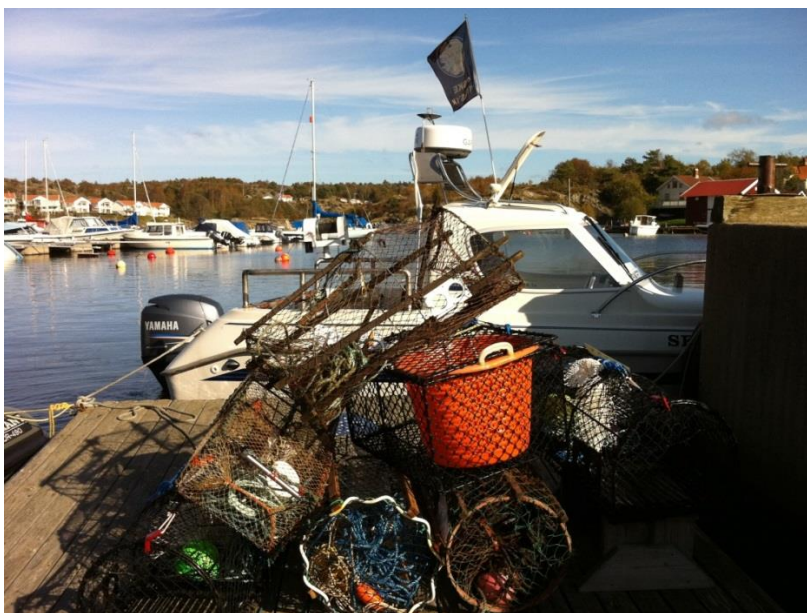

Bild 13. Beslag vid fisketillsyn. Foto: Adam Ludvigsson.

Anmälningar

Fisketillsynsmännen ska alltid upprätta en anmälan då ett brott mot fiskereglerna misstänks eller är uppenbart. Enda undantaget är om brottet mot fiskereglerna är så ringa att en skriftlig upplysning bedöms vara tillräcklig.

Blanketten för anmälan har tagits fram i samarbete mellan länsstyrelsen och Sjöpolisens utredare, för att säkerställa att alla uppgifter finns med som behövs för att målet ska kunna drivas till sitt slut inom rättsväsendet. Desto noggrannare redogörelse som kan göras över ett brott desto större nytta fyller den informationen vid en eventuell rättsprocess. Vid anmälan ska datum, tid, koordinater, beskrivning av brottsplatsen, om personen är känd eller okänd, beskrivning av brottet, vilken typ av redskap och antalet som tas i beslag samt hur många foton som tagits noteras. Hur den eventuella identiteten är fastställd, personuppgifter på den som brutit mot fiskereglerna och eventuella vittnens namn noteras också om möjligt. Se även bilaga 4. Blanketten för anmälan skickar fisketillsynsmannen till länsstyrelsen via e-post (se även stycket om Beslagsrapportering och anmälan om misstanke om brott). Länsstyrelsen kvalitetskontrollerar anmälan, diarieför och skickar den därefter vidare, i egenskap av juridisk anmälare, till Polismyndigheten.

Uppföljning och administration

Återkoppling till förvaltningen

Den administrativa delen av fisketillsynen är själva grundbulten för planering och för att få återkoppling på hur fisketillsynsarbetet fungerar. Att ha en väl fungerande administration är därför av största vikt för att kunna fortsätta utveckla och bedriva en god fisketillsyn. Bristfällig uppföljning hämmar fisketillsynens utveckling.

Kontinuerlig uppföljning är även en förutsättning för att säkerställa rättssäkerheten i utförandet av fisketillsynen. Vid en fungerande utvärdering och uppföljning av exempelvis den operativa tillsynen framkommer eventuella rättsosäkra ageranden.

Den information länsstyrelsen får in via bl.a. tillsynsrapporter och anmälningar ger både via statistik och kartor en bild över hur väl fisketillsynsarbetet fungerar, exempelvis med avseende på täckningsgraden och hur effektivt fisketillsynen är när det gäller tillsyn och anmälningar. Var eventuell ökad fisketillsyn behövs syns också via den informationen. Förutom att dessa statistikuppgifter ger en nödvändig och mycket uppskattad feedback till tillsynsmännen visar de också tydligt hur det tilldelade anslaget från HAV används och samma information används också för uppföljning vid intern redovisning i VP och till enhets- och länsledningen.

Från den operativa tillsynen inhämtas även verklighetsbaserad information, vilket utgör faktaunderlag för nya förvaltningsförbättrande projekt inom länsstyrelsen. Exempel på sådana projekt är Förvaltningsplan för signalkräfter och Fiskevårdsplan för Vänern. Ett annat exempel är den information som allmänheten förmedlat under fältarbete och idag utvecklats till en total översyn av Vänerns laxförvaltning. Förslag på regeländringar (exempelvis hur länge ålryssjor får ligga ute innan de vittjas) och införande av nya fredningsområden har också gjorts med information från den operativa tillsynen som grund.

Om uppenbara brister i lagstiftningen upptäcks har länsstyrelsen ett ansvar att komma med förslag för att stärka skyddet för vissa arter. Återkopplingen från fisketillsynen är viktig även i det hänseendet, då den ger en bra bild över hur lagstiftningen fungerar i verkligheten. Förslag till regeländringar skickas till Havs- och Vattenmyndigheten. Fisketillsynen utgör därmed en mycket aktiv del i en verklighetsbaserad förvaltning.

Under styckena om Tillsynsrapportering, Beslagsrapportering och anmälan om misstanke om brott samt Återrapportering beskrivs mer detaljerat vad länsstyrelsen gör med de olika rapporteringarna.

Tillsynsrapportering

Varje fisketillsynsman är ansvarig över ett specifikt område, vilket gör det lättare att följa upp tillsynsarbetet men säkerställer också att fisketillsynen sprids över ett större område (d.v.s. att alla fisketillsynsmän inte är verksamma inom samma geografiska område). Tillsynen är dessutom uppdelad i de två områdena Kusten och Vänern. Alla tillsynsmän ska varje månad fylla i

blanketten Tillsynsrapport och reseräkning (se bilaga 2) och skicka den till länsstyrelsen.

På blanketten redovisas bl.a. hur mycket tillsyn och inom vilket eller vilka områden tillsynen bedrivits. Till hjälp att redovisa området som tillsynats finns de kartor som redovisas i bilaga 1. Kartorna har ett rutnät där varje ruta har en specifik kod. Vilka rutor tillsynen bedrivits i noteras på blanketten. Om ingen tillsyn har bedrivits den berörda månaden redovisas detta också på blanketten liksom om ingen mer tillsyn kommer bedrivas under året. Om båt och/eller bil använts, vilket resulterar i viss ersättning, fylls också i. Se även bilaga 2.

För att få in önskad statistik ses blanketten över inför varje år och utformas så att den innehåller de statistikfält länsstyrelsen vill ha statistik över vid årets slut. När länsstyrelsen får in tillsynsrapporterna överförs informationen manuellt till ett Excel ark, där all statistik för det innevarande årets tillsynsarbete redovisas. Via GIS plockas informationen upp och det resulterar i kartor som utvisar var tillsyn bedrivits.

Redovisningarna används dels till att få statistik över vilka områden och hur mycket tillsyn som bedrivits samt vilka områden som eventuellt behöver utökad tillsyn men även för att ha kontroll över budgeten för fisketillsynen. Statistiken är dessutom viktig för att kunna ge en korrekt återkoppling till fisketillsynsmännen.

Beslagsrapportering och Anmälan om misstanke om brott

Beslagsrapporteringen sker via en beslagsblankett (se även stycket om Beslag samt bilaga 3) och via blanketten för anmälan (se stycket om Anmälningar samt bilaga 4). Beslagsblanketten fästs på redskapet/redskapen som beslagtas och blanketten Anmälan om misstanke om brott skickas via e-post till länsstyrelsen, som efter kvalitetskontroll diarieför den och belägger anmälan med förundersökningssekretess enligt Offentlighets- och sekretesslagen (18 Kapitlet § 1). Anmälan skrivs därefter ut och skickas till Polismyndigheten. Länsstyrelsen överlämnar därmed ärendet till Polismyndigheten i Västra Götaland, som beslutar om ärendet ska gå till förundersökning eller inte. Länsstyrelsens administratör lägger manuellt in informationen från anmälan i en Exceldatabas. Via GIS plockas informationen upp och det resulterar i kartor som utvisar var anmälningarna gjorts.

Om förundersökningen läggs ner eller om åklagaren beslutar att inte väcka åtal kan en överprövning begäras. Vid en begäran om överprövning ska först den åklagare som fattat beslut i målet bedöma om nya omständigheter i ärendet kommit fram. Om så är fallet ska åklagaren ompröva sitt eget beslut. Ifall denna omprövning inte leder till någon ändring, eller om det inte finns några nya omständigheter att beakta, ska ärendet överlämnas till utvecklingscentrum. Deras uppgift är bl.a. att bedriva rättsliga uppföljningar, exempelvis överprövningar. På utvecklingscentrum granskas ärendet av överåklagaren, som kan fatta beslut att exempelvis en nedlagd förundersökning ska återupptas eller att vissa utredningsåtgärder ska vidtas. Ärendet skickas därefter tillbaka till samma åklagarkammare, men får en annan handläggare.

Även beslut fattade av utvecklingscentrum kan överprövas. I det fallet handläggs ärendet på riksåklagarens kansli.

Återrapportering

Ett system har arbetats fram som gör det möjligt att följa varje ärende till dess slut. När det gäller anmälningar kvalitetsgranskar och diarieför länsstyrelsen dem samt förser dem med ett löpnummer och skickar den därefter vidare, i egenskap av juridisk anmälare, till Polismyndigheten. Till varje anmälan bifogas en återrapporteringsblankett. Via återrapportering får länsstyrelsen information om ärendets status, d.v.s. om ärendet gått till förundersökning, om ärendet är nedlagt eller om ärendet på nytt är under förundersökning. Varje förändring i ärendet rapporteras till länsstyrelsen genom att Polisen skickar en kopia på återrapporteringsblanketten. Även de uppgifterna förs manuellt in i ett Excel dokument. På återrapporteringsblanketten fylls samma diarienummer och löpnummer i som finns på anmälningsblanketten samt vilket datum anmälan skickades till polisen. När polisen fått anmälan får ärendet ett K-nummer (vilket är polisens diarienummer). Polisen noterar också K-nummer på blanketten begäran om återrapportering samt datum ärendet anlände, om ärendet är föremål för förundersökning eller är nedlagt och om ärendet skickats till åklagare.

Om ärendet går vidare till åklagare fyller de i sin form av diarienummer (kallat AM-nummer) och vilket datum ärendet inkom, men också om fallet är nedlagt eller vilket beslut som fattats. Skulle ärendet gå vidare till tingsrätten noteras även det. Tingsrätten noterar i så fall motsvarande uppgifter på blanketten Begäran om återrapportering.

Återrapporteringsblanketten ska följa ärendet till dess avslutning. Vid strafföreläggande, dom eller annat beslut i ärendet återsänds återrapporteringsblanketten tillsammans med aktuellt beslut till länsstyrelsen. I de fall beslutet inte är medsänt får länsstyrelsen i efterhand ta kontakt med berörd myndighet och begära ut handlingen. Även dessa uppgifter skrivs in i Excel dokumentet för anmälningar. På så vis kan ärendet följas från start till mål och länsstyrelsen kan på ett bra sätt få statistik som utgör underlag för att följa upp tillsynsverksamhetens effektivitet samt ge fisketillsynsmännen information om vad som hänt med deras anmälningar. Det kan ta ett till två år innan ärendet nått sitt avgörande.

Effektuppföljning

Totalt resulterade 2012 års operativa fisketillsyn inom Västra Götalands län i 772 tillsynaktiviteter (operativ tillsyn, möten, informationstillfällen eller liknande) och 696 tillsynstillfällen (operativ tillsyn) med 151 polisanmälningar som följd.

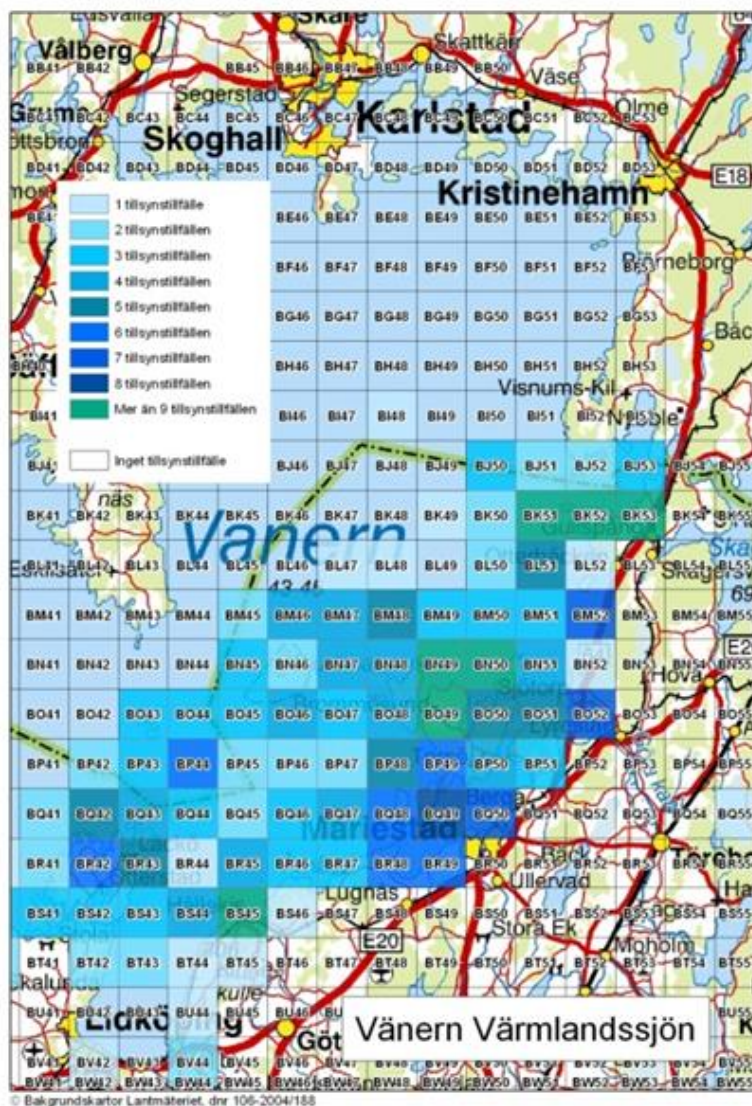
Responsen på tillsynsarbetet har, enligt länsstyrelsens fisketillsynsmän, hittills varit god. Man upplever generellt att överträdelser mot fiskereglerna minskat sedan tillsynens start. Att allmänhet och yrkesfiskare blivit medvetna om att kontroller sker är troligtvis en bidragande orsak till minskningen. En fortsatt god och aktiv tillsyn är därför viktig, inte minst för att det fortfarande sker ett stort antal överträdelser.

I figur 8 och figur 9 görs en jämförelse av länsstyrelsens fisketillsyn i delar av Vänern 2010 och 2011. Tyvärr är färgskalorna olika, men man kan ändå se att fisketillsynen hade en större täckningsgrad under 2011. En likadan jämförelse görs i figur 10 och figur 11 för en del av kustområdet. Även där syns att täckningsgraden ökat.

Figur 8. Täckningsgrad av Länsstyrelsens fisketillsyn i del av Vänern 2010.

Figur 9. Täckningsgrad av Länsstyrelsens fisketillsyn i del av Vänern 2011.

Figur 10. Täckningsgrad av Länsstyrelsens fisketillsyn i del av kusten 2010.

Figur 11. Täckningsgrad av Länsstyrelsens fisketillsyn i del av kusten 2011.

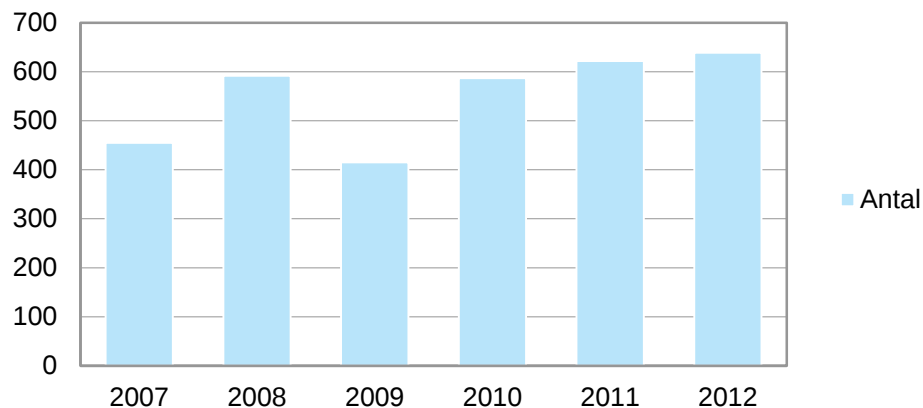

Under 2012 gjordes 152 anmälningar i länet av länsstyrelsens fisketillsynsmän. Av dessa berörde 4 fiske i Vänern. Under 2012 gjordes även 185 beslag i länet, varav 4 i Vänern.

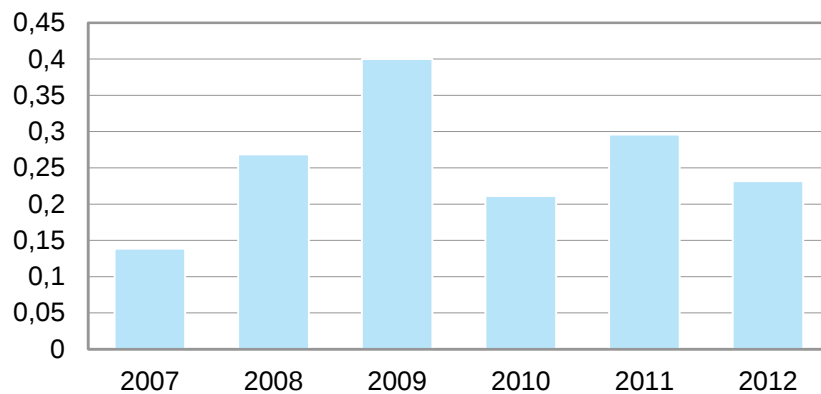
Systemet skriftlig upplysning fungerar enligt länsstyrelsens fisketillsynsmän bra. När det gäller Vänern erhöles en återkoppling från nästan samtliga varnade. Längs kusten tycks också budskapet fungera och även där var återkopplingen hög. Under 2012 delades 437 varningar ut, varav 21 i Vänern.

Totalt genomfördes 10 356 kontroller under 2012. Länsstyrelsen fick under 2012 in 123 tips på brott mot fiskereglerna.

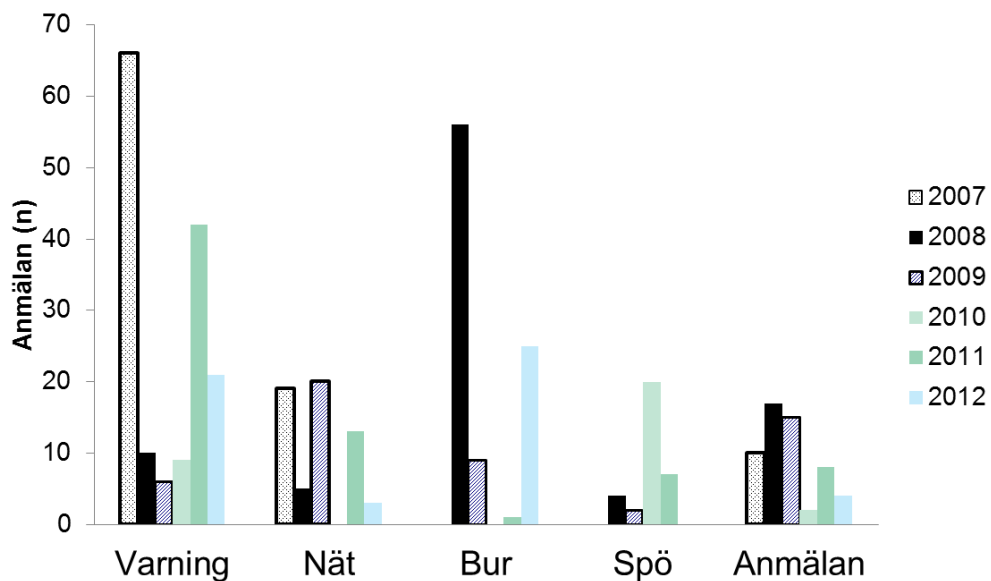
Figur 12. Jämförelse av antal tillsynstillfällen längs kusten mellan åren 2007–2012.

Figur 13. Jämförelse av antal anmälningar per tillsynstillfälle längs kusten mellan åren 2007–2012.

Figur 14. Jämförelse av antal varningar, beslag och anmälningar i Vänern mellan åren 2007–2012.

Information lämnades under operativ tillsyn vid 3 731 tillfällen under 2012. De operativa informationsinsatserna tycks vara uppskattade av allmänheten, som även aktivt söker information. Trots det verkar en relativt stor andel av de brott mot fiskereglerna som begås, exempelvis felaktig utmärkning eller ofullständig märkning, till viss del bero på okunskap. Att på plats ge information om vilka regler som gäller är naturligtvis positivt för allmänheten och en viktig del i det förebyggande tillsynsarbetet. Länsstyrelsens fisketillsynsmän har även noterat att vissa regler är svårtolkade för allmänheten och kanske behöver de reglerna förtydligas i de foldrar, informationsblad etc. som länsstyrelsen publicerar.

Årsrapport och redovisning enligt regleringsbrevet

Länsstyrelsen ska i sin årsredovisning redovisa och kommentera verksamhetens resultat i förhållande till de uppgifter som framgår av förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion och vad som anges i regleringsbrev. I de fall länsstyrelserna ska redovisa uppgifter till myndigheter, ska en kopia av redovisningen skickas till regeringen (det departement som ansvarar för myndigheten).

Länsstyrelsens fisketillsyn redovisar omfattningen av föregående års fisketillsyn i form av antal fisketillsynsmän för havet och de stora sjöarna respektive övrigt sötvattensområde samt antal informationsinsatser, tillsynsdagar, anmälningar och antal beslag. Redovisningen görs till Havs- och Vattenmyndigheten.

Återkoppling till tillsyningsmän

Återkopplingen till fisketillsynsmännen är en viktig del i arbetet att utveckla tillsynsarbetet. Att åiterrapportera vad som har hänt med anmälningarna om de blivit nedlagda eller hur långt de nått i den rättsliga processen är lika viktigt som att genom återkoppling och utbildning ytterligare utveckla och kvalitetssäkra anmälningarna så att de underlättar polisens arbete.

Återkopplingen upplevs ibland som bristfällig av fisketillsynsmännen. En anledning till det är dels att vissa ärenden tar lång tid innan de nått till sitt slut och kan åiterrapporteras och dels att det inte finns tillräckligt med administrativ tid.

Referenser

Fem studier av fritidsfiske 2002–2007. Stig Thörnqvist, Joel Norlin, Mats Ulmestrand, Lars-Ove Loo m.fl. Fiskeriverket informerar. Finfo 2009:1.

Fiske 2005. En undersökning om svenskars fritidsfiske. Fiskeriverket informerar. Finfo 2005:10.

Fritidsfiske och fritidsfiskebaserad verksamhet. Fiskeriverket.

Havs och Vattenmyndighetens författningssamling. Fiskeriverkets föreskrifter om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön. FIFS 2004:36.

Havs och Vattenmyndighetens författningssamling. Fiskeriverkets föreskrifter om fiske i sötvattensområdena. FIFS 2004:37.

Kan fiskar känna smärta och/eller uppleva lidande? Maria Jämlöv, Margareta Stéen och Helena Röcklinsberg. Nationellt centrum för djurvälstånd (SCAW).

Lax och öringsfisket i Vänern. Fiskeriverket och länsstyrelsen i Värmlands län. Fiskeriverket information 8:1998.

Länsstyrelsernas fisketillsyn 2011–Sammanställning av länsstyrelsernas redovisning. Havs och Vattenmyndigheten. Rapport 2012-10-24.

Skriftliga uppgifter angående fritidsfiskeregistret i Vänern. Länsstyrelsen Värmland, Göran Boström.

Provfisken i Vänern 2009–2010. Magnus Andersson & Alfred Sandström. Fiskeriverkets Sötvattenslaboratorium. Utgivare: Vänerns Vattenvårdsförbund, rapport nr 65.

Redovisning av regeringsuppdrag 25 – Översiktlig redovisning av aktuell omfattning av fisketurismen inom Västra Götalands län mm. Key Höglind. Länsstyrelsen Västra Götaland. Diarienummer 623-98289-07.

Redovisning av Utredningsuppdrag om fisketillsyn. Martin Engström, länsstyrelsen Örebro län 2009. Diarienummer 623-02926-2009.

Trollingtävlingarna Kinnekulle och Sunnanå 2010 – Samt en skattning av trollingfisket i Vänern perioden 1997–2009; Mikael Johansson & Magnus Andersson. Fiskeriverkets Sötvattenslaboratorium. Diarienummer 26-2011.

Trollingfisket i Vänern – en skattning vårsäsongerna 1998 och 2009; Magnus Andersson, Erik Degerman, Mikael Johansson och Adam Ludvigsson. Fiskeriverkets Sötvattenslaboratorium 2010. Diarienummer 49-2010.

Vänern – Vänerns vattenvårdsförbunds årsskrift 2012. Rapport nr 73 2012.

Översiktlig redovisning av regeringsuppdrag 30. Fritidsfiskets resurssituation i Västra Götalands län. David Johansson, länsstyrelsen Västra Götaland 2008. Diarienummer 623-113214-2008.

60

© Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188

© Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188

© Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188

2. Tillsynsrapport och reseräkning

[illegible]

Anteckningar		Kontroll av (ange antal)							Rutnummer		Nmn på medresenär	BÅT – antal tim á 220 kr	BIL – antal km á 1:85 kr	Hemkomst	Avresa	Datum
4									Ange vilka rutor du varit i. Skriv med stora bokstäver och med kommatecken emellan. Använd <u>Inte</u> mellanslag: AB11, BC22, CD33							
5																
6																
7																
8																
9																

Datum	Avresa	Hemkomst	BIL – antal km å 1:85 kr	BÅT – antal tim å 220 kr	Nmn på medresenär	Rutnummer Ange vilka rutor du varit i. Skriv med stora bokstäver och med kommatecken emellan. Använd <u>inte</u> mellanslag: AB11,BC22,CD33	Kontroll av (ange antal)							Anteckningar Skriv en kort beskrivning på vad du gjort.	
10							Båt / Fiskande	Utmärkning	Redskap	Landningskontroll	Tips	Information	Varning	Egen anmälan	
☐ F ☐ S															
11															
☐ F ☐ S															
12															
☐ F ☐ S															
13															
☐ F ☐ S															
14															
☐ F ☐ S															
15															
☐ F ☐ S															

Datum									Anteckningar Skriv en kort beskrivning på vad du gjort.
Avresa									
Hemkomst									
BIL – antal km å 1:85 kr									
BÅT – antal tim å 220 kr									
Nmn på medresenär									
Rutnummer Ange vilka rutor du varit i. Skriv med stora bokstäver och med kommatecken emellan. Använd <u>inte</u> mellanslag: AB11,BC22,CD33									
Båt / Fiskande									
Utmärkning									
Redskap									
Landningskontroll									
Tips									
Information									
Varning									
Egen anmälan									
16 ☐ F ☐ S									
17 ☐ F ☐ S									
18 ☐ F ☐ S									
19 ☐ F ☐ S									
20 ☐ F ☐ S									
21 ☐ F ☐ S									

Datum	Avresa	Hemkomst	BIL – antal km å 1:85 kr	BÅT – antal tim å 220 kr	Nmn på medresenär	Rutnummer Ange vilka rutor du varit i. Skriv med stora bokstäver och med kommatecken emellan. Använd <u>inte</u> mellanslag: AB11,BC22,CD33	Kontroll av (ange antal)							Anteckningar Skriv en kort beskrivning på vad du gjort.	
22							Båt / Fiskande	Utmärkning	Redskap	Landningskontroll	Tips	Information	Varning	Egen anmälan	
☐ F ☐ S															
23															
☐ F ☐ S															
24															
☐ F ☐ S															
25															
☐ F ☐ S															
26															
☐ F ☐ S															
27															
☐ F ☐ S															

Datum	Avresa	Hemkomst	BIL – antal km å 1:85 kr	BÅT – antal tim å 220 kr	Nmn på medresenär	Rutnummer Ange vilka rutor du varit i. Skriv med stora bokstäver och med kommatecken emellan. Använd <u>inte</u> mellanslag: AB11,BC22,CD33	Kontroll av (ange antal)							Anteckningar Skriv en kort beskrivning på vad du gjort.
							Båt / Fiskande	Utmärkning	Redskap	Landningskontroll	Tips	Information	Varning	<u>Egen</u> anmälan
28 ☐ F ☐ S														
29 ☐ F ☐ S														
30 ☐ F ☐ S														
31 ☐ F ☐ S														

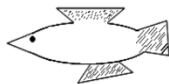
Summa bil:		km	å 1:85 kr =	kr
Summa båt:		tim	å 220 kr =	kr
Summa denna månad:				kr

3. Beslagsblanketter

Beslag till
Anmälan om misstanke om brott mot fiskelagen

2012

Beslagsnummer: 1

Beslagsgresets diarienummer			
Sjöpolisens K-nummer			
Brottsplats	Datum 2012 - -	Position: N: E:	Djup: m
	Tid	☐ Foton på beslaget bifogas anmälan	
	Kommun		
	Beskrivning av brottsplats		
Beslag	☐ Märkt Fullgod märkning	☐ Omärkt Saknar all märkning	☐ Bristfälligt märkt Något av märkningen saknas eller går inte att läsa
	Ryssja:	Bur / Tina:	Sump:
	Nät:	Hand- redskap:	

Beslagsnummer: 2	☐ Beslaget förvaras hos anmälaren	Beslaget inlämnat 2012- ____ - ____ till Polisen i _____
------------------	--	---

Anmälare	Fisketillsynsmannens namn NAMN		
	Juridisk anmälare Länsstyrelsen i Västra Götalands län		Organisationsnummer 20 21 00 23 61
	Kontaktperson Fiskbiolog Adam Ludvigsson, Vattenvårdsenheten	Telefon 0521 – 60 54 92 070 660 00 49	Adress Drottninggatan 2 462 82 VÄNERSBORG

/Senast ändrad 2012-01-30 /AE

Anvisningar

När du fyller i uppgifter om brottsplats och tid är det viktigt att du skriver exakt samma uppgifter i anmälan och på beslaget.

Förteckning över beslagtagna utrustning samt fångst (arter och antal). Dokumentera utseende, typ, färg och storlek på kulor och nät etc. Beslaget skall märkas exakt på samma sätt som uppgifterna under rubriken brottsplats på sidan 1 av denna blankett.

Kom ihåg att sätta beslagsblanketten på kortsidan av beslaget med denna sida ut för att underlätta för Sjöpolisen!

Beslagsnummer:	1	☐ Beslaget förvaras hos anmälaren	Beslaget inlämnat 2012- ____ - ____ till Polisen i _____
-----------------------	----------	--	---

Anmälare	Fisketillsynsmannens namn NAMN		
	Juridisk anmälare Länsstyrelsen i Västra Götalands län		Organisationsnummer 20 21 00 23 61
	Kontaktperson Fiskbiolog Adam Ludvigsson, Vattenvårdsenheten	Telefon 0521 – 60 54 92 070 660 00 49	Adress Drottninggatan 2 462 82 VÄNERSBORG
	/Senast ändrad 2012-01-30 /AE		

Anvisningar

När du fyller i uppgifter om brottsplats och tid är det viktigt att du skriver exakt samma uppgifter i anmälan och på beslaget.

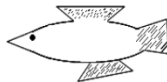
Förteckning över beslagtagen utrustning samt fångst (arter och antal). Dokumentera utseende, typ, färg och storlek på kullor och nät etc. Beslaget skall märkas exakt på samma sätt som uppgifterna under rubriken brottsplats på sidan 1 av denna blankett.

Kom ihåg att sätta beslagsblanketten på kortsidan av beslaget med denna sida ut för att underlätta för Sjöpolisen!

Beslag till
Anmälan om misstanke om brott mot fiskelagen

2012

Beslagsnummer: 2

Brottsplats	Datum 2012 - -	Position: N: E:		Djup: m	
	Tid	☐ Foton på beslaget bifogas anmälan			
	Kommun				
	Beskrivning av brottsplats				
	Märkt ☐ Fullgod märkning	Omärkt ☐ Saknar all märkning	Bristfälligt märkt ☐ Något av märkningen saknas eller går inte att läsa		
	Beslag	Ryssja:	Bur / Tina:	Sump:	Nät:
	Hand-redskap:				

4. Blankett för anmälan om misstanke om brott

Anmälan om misstanke om brott mot fiskelagen 2012

	Tillsynsmannen sänder anmälan och foton som bifogade filer i en e-post till fiske.vastragotaland@lansstyrelsen.se	Länsstyrelsens ankomststämpel med diarienummer
	eller till Länsstyrelsen i Västra Götalands län Vattenvårdsenheten 462 82 VÄNERSBORG	Sjöpolisens ankomststämpel
	Länsstyrelsen sänder anmälan vidare till Sjöpolisen	

När du fyller i uppgifter om brottsplats och tid är det viktigt att du skriver exakt samma uppgifter i anmälan och på beslaget. Koordinaterna skall skrivas med sju siffror i formen 58 03 530

Brottsplats	Datum:	Position 1.	N:	E:	Djup:	m
	Tid:	Position 2.	N:	E:	Djup:	m
	Kommun:	Position 3.	N:	E:	Djup:	m
	Beskrivning av brottsplats					

Misstänkt	☐ Person okänd	☐ Person känd
	Registreringsnummer (redskapsnummer)	Ange hur identiteten är fastställd:
	Namn	Legitimerad med ☐ Körkort ☐ Id
	Adress	Personnummer
	Postnummer	Har du gjort flera anmälningar där du misstänker samma person på samma plats?
	Ort	☐ NEJ ☐ JA
	Telefonnummer	Mobilnummer

Vittne	Vittnets namn	Personnummer	Telefonnummer
	Adress	Postnummer	Ort

Anmälare

Fisketillsynsmannens namn

Juridisk anmälare

Namn Länsstyrelsen i Västra Götalands län	Organisationsnummer 20 21 00 23 61		
Kontaktperson Fiskbiolog Adam Ludvigsson, Vattenvårdsenheten	<table border="1"> <tr> <td>Telefon 0521 – 60 54 92 070 660 00 49</td> <td>Adress Drottninggatan 2 462 82 VÄNERSBORG</td> </tr> </table>	Telefon 0521 – 60 54 92 070 660 00 49	Adress Drottninggatan 2 462 82 VÄNERSBORG
Telefon 0521 – 60 54 92 070 660 00 49	Adress Drottninggatan 2 462 82 VÄNERSBORG		

Sid 2 (2)

Lagrum	◆ Fiskelag (1993:787)	☐ Kap _____ \$ _____
	◆ Fiskeriverkets föreskrifter om märkning och utmärkning av fiskeredskap och vattenbruksanläggningar (1994:14)	☐ Kap _____ \$ _____
	◆ Förordning om fisket, vattenbruket och fiskenäringen (1994:1716)	☐ Kap _____ \$ _____
	◆ Fiskeriverkets föreskrifter om fiske i Skagerack, Kattegatt och Östersjön (FIFS 2004:36)	☐ Kap _____ \$ _____
	◆ Fiskeriverkets föreskrifter (2004:37) om fiske i Sötvattensområden	☐ Kap _____ \$ _____

Beskrivning av brott	

Nedan förtecknas beslagtagna utrustning och fångst (arter och antal). Dokumentera utseende, typ, färg och storlek på kulor och nät etc. Beslaget skall märkas exakt på samma sätt som uppgifterna under rubriken brottsplats på sidan 1 av denna blankett. Om foton finns ska de bifogas anmälan.

Beslag	Ange antal beslag		Beskrivning av beslag		
		Ryssja			
		Bur / Tina			
		Sump			
		Nät			
		Handredskap			
		Fisk			
		Återutsatt från redskap			
	☐ Märkt ☐ Fullgod märkning		☐ Omärkt ☐ Saknar all märkning	☐ Bristfälligt märkt ☐ Något av märkningen saknas eller går inte att läsa	
	☐ Beslaget förvaras hos anmälaren	Beslaget inlämnat 2012- ____ - ____ till Polisen i _____	Beslag nummer:	Antal foton:	

Har du varit i kontakt med den vars namn som hittats på redskapen?	☐ JA	☐ NEJ
--	-----------------------------	------------------------------

Beskrivning av samtal	

/Senast ändrad 2012-02-07 /AE

5. Återrapportering av anmälningar

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Begäran om återrapportering till Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har av Fiskeriverket blivit delegerad att inom länet utföra fisketillsyn på allmänna vatten.

För att möjliggöra en återrapportering av uppdragets genomförande krävs en återrapportering av utfallet i aktuella ärenden. Då inga myndighetsgemensamma uppföljningssystem ännu utvecklats ser vi att den enda möjligheten att klara åliggandet är att på detta sätt begära återrapportering av ärendet av er.

Varje myndighet fyller i nedan

Ink datum	Myndighet och Diarienummer / Målnummer	Ärendets status Datum och åtgärd	Anteckningar
	Länsstyrelsen i Västra Götalands län Dnr _____	☐ Skickat till Sjöpolisen i Göteborg 2011-	
	Sjöpolisen K- _____	☐ Nedlagt ☐ Förundersökning ☐ Åtal, skickat till Åklagarkammaren i _____	
	Åklagarkammaren i _____ AM- _____	☐ ☐ Strafföreläggande ☐ Beslut om åtal ☐	
	Tingsrätten i _____ B- _____	☐ ☐ ☐ ☐	
		☐ ☐	

Denna blankett skall följa ärendet till dess avslutning och skickas sedan till Länsstyrelsen. Vid dom eller annat beslut i ärendet önskas kopia av beslutet tillsammans med denna blankett

Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Vattenvårdsenheten, 462 82 Vänersborg

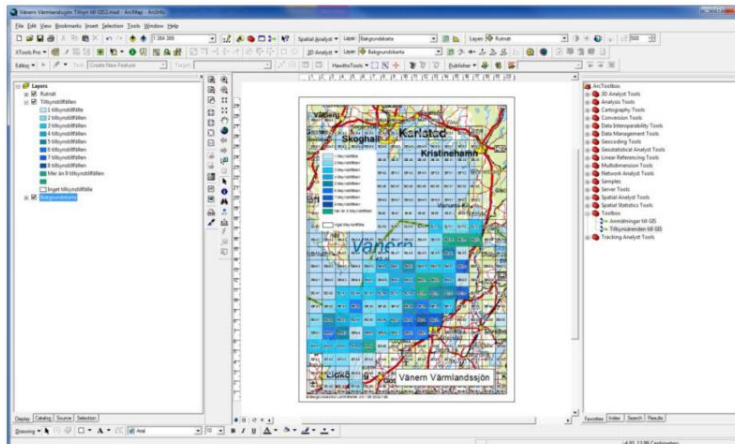

Adam Ludvigsson
Fiskbiolog

Senast reviderad
2011-06-21/AE

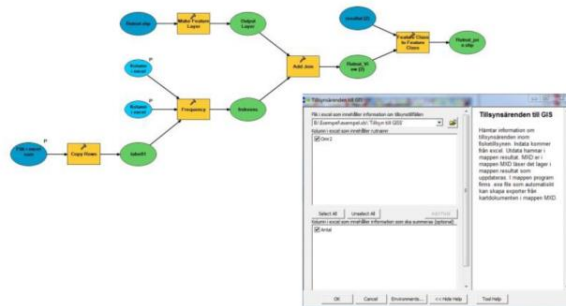
6. Effektuppföljning i GIS

Det speciella med den uppföljningsmodell Länsstyrelsen använder är rutnätet på kartorna, vilket gör det möjligt att redovisa i vilka områden Länsstyrelsen bedrivit fisketillsyn samt var eventuella anmälningar gjorts.

Länet är indelat i 5 km² rutor där varje ruta har en specifik benämning. I tillsynsrapporten som fisketillsynsmannen fyller i ska anges i vilka rutor tillsynen bedrivits. Den informationen förs sedan över till ett Excel ark. Ett verktyg i ArcGIS (se nedan) kan därifrån räkna hur många träffar det blir i varje ruta och redovisar det med olika färger.

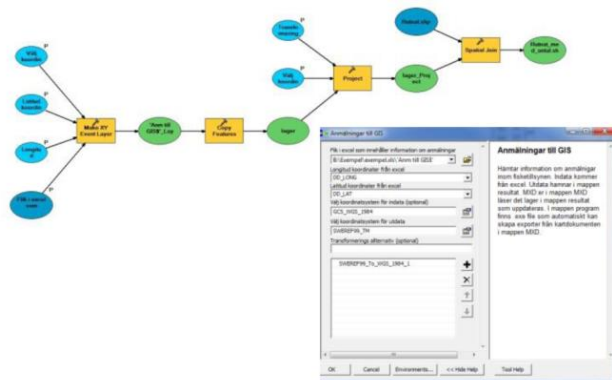

Figur 1. ArcGIS med karta över tillsynsärenden och verktygslåda (Toolbox) för inmatning av anmälningar och tillsynsärenden

Figur 2. Verktyg skapad i ESRI ModelBuilder för inmatning av tillsynsärenden i ArcGIS

När det gäller anmälningar gjorda av Länsstyrelsens fisketillsynsmän rapporteras koordinaterna där brottet mot fiskelagstiftningen ägde rum in till Länsstyrelsen via anmälningsrapporten. Koordinaterna matas därefter in i ett Excel ark i WGS 84 (grader, minuter, sekunder) vilket inte kan läsas av GIS. En formel gör om koordinaterna till en annan form av WGS 84-koordinater (decimalgrader) så de kan läggas in i ArcGIS. Varje koordinat blir en punkt som ArcGIS summerar i respektive ruta som ändrar färg desto fler punkter rutan får. ArcGIS verktyget (se nedan) konverterar WGS84 till SWEREF99 TM i vilken form rutnätet är och kopplar punkterna geografiskt till rutnätet.

Figur 3. Verktyg skapad i ESRI ModelBuilder för inmatning av anmälningar

I nuläget görs körningen en gång per år. Det är dock tekniskt möjligt och vore önskvärt att automatisera körningen för att få kontinuerlig uppdatering av kartorna.

7. Årsredovisning för 2011

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Vattenvårdsenheten
Adam Ludvigsson
0521-60 54 92

Årsrapport 2011
2012-01-19

Diarienummer
623-18856-2010

Sida
1(9)

Havs och Vatten-
myndigheten

Redovisning av mål 16 enligt länsstyrelsernas regleringsbrev för 2011. Årsrapport för Fisketillsyn i Vänern och kustvattenområdet i Västra Götalands län 2011

Sammanfattning

För budgetåret 2011 tilldelades Länsstyrelsen 681 800 kr från anslaget 1:17 fiskevård och tillsyn för 2011 (FiV Dnr. 24-1524-11) för att bedriva fisketillsyn i Kustvattenområdet och Vänern. Följande är en redovisning av 2011 års aktiviteter inom Länsstyrelsens arbete med fisketillsyn. Observera att årsrapporten utgör redovisning av mål 16 enligt länsstyrelsernas regleringsbrev för budgetåret 2011.

Grundläggande för fiskets bedrivande och nyttjande är vården av de befintliga fiskbestånden. Fastställda och kommande föreskrifter för att bevara, skydda, utveckla och nyttja de förekommande fiskarterna måste efterlevas. För detta krävs en aktiv och effektiv fisketillsyn. Länsstyrelserna samt Havs och Vattenmyndigheten som central myndighet har genom de årliga regleringsbreven ett uttalat ansvar för att vårda fiskbestånden samt att hushålla med resursen. Förutom dessa myndigheter ansvarar också Kustbevakningen och Sjöpolisen för operativ fisketillsyn i Vänern och inom kustvattenområdet.

Länsstyrelsens tillsynsverksamhet är inriktad på tillsyn av sport, fritids- och yrkesfiske. Fisketillsynen har generellt en viktig roll för fiskevården och är ett effektivt redskap för bevarande av biologisk mångfald och stöd för ett bärkraftigt yrkes- och fritidsfiske. Fisketillsynen bidrar också till att dämpa de konflikter som till och från uppstår mellan olika kategorier fiskande när inte alla följer gällande bestämmelser. Det förebyggande arbetet är en stor del av detta arbete som utgörs i form av information.

2011 års verksamhet baserades på en utvärdering av föregående års verksamhet. En sammanställning av tidigare års aktiviteter påvisade en kraftig ökning av antal beslag och polisanmälningar fram till 2010 då antal beslag per tillsynstillfälle minskade. Under 2011 har dock beslagen per tillsynstillfälle ökat igen.

Totalt resulterade 2011 års operativa fisketillsyn inom Västra Götalands län i 813 tillsynstillfällen med 290 beslag och 192 polisanmälningar som följde. Den kraftigaste ökningen av beslag samt polisanmälningar är inom kustvat-

Postadress:
462 82 VÄNERSBORG

Besöksadress:
Drottninggatan 2

Telefon/Fax:
0521-60 50 00 (växel)
0521-60 55 07 (fax)

Webbadress:
www.lansstyrelsen.se

E-post:

tenområdet, på Vänern fortsätter antalet överträdelser att ligga på en förhållandevis låg och stabil nivå.

Fisketillsyn inom Västra Götalands län 2011

Länsstyrelsens tillsynsverksamhet kan generellt delas in med fokus på fyra områden.

- 1) Samarbete mellan ansvariga myndigheter
- 2) Fortbildning av tillsynsmän
- 3) Information
- 4) Operativ verksamhet

Samarbete mellan ansvariga myndigheter

Under 2007 initierades ett nytt samarbete mellan Länsstyrelserna i Västra Götalands och Värmlands län, Havs och Vattenmyndigheten och Kustbevakningen. Samarbetet har framförallt haft som mål att utveckla och möjliggöra en effektiv förvaltning av fiskbestånden i Vänern genom såväl operativt arbete som arbete av mer strategisk karaktär.

Under 2008 vidareutvecklades samarbetet till att även innefatta Västra Götalands och Hallands kustvattenområde samt Vättern (Fisketillsyn Väst). Detta innebar också att Sjöpolisen och länsstyrelserna i Jönköping och Hallands län numera ingår i gruppen. Totalt sett innebär ovanstående samarbete att samma geografiska indelning som kustbevakningen har erhöles (Region Väst).

Liksom under 2010 har samarbetet mellan samtliga myndigheterna vart låg, dock har Länsstyrelsen Västra Götaland och Sjöpolisen Göteborg utvecklat sitt samarbete med flera gemensamma insatser. Aktiviteter som gemensamt genomförts under 2011 var;

- Inom Västra Götalands del av kustvattenområdet har ett närmare samarbete mellan Länsstyrelsens fisketillsyn och Sjöpolisen i Göteborg utvecklats. Under 2011 har detta samarbete utökats, bland annat genom ett ökat antal planeringsmöten och uppföljningsmöten. Även gemensamma informationsinsatser har genomförts vid fisketävlingar och mässor.
- Rent operativt har det utökade samarbetet mellan Länsstyrelsen och Sjöpolisen manifesterats i ett antal gemensamma insatser under hummerfisket, redskapsförbudet inför hummerfisket, under sommarmånaderna och under havsöringfisket.
- Länsstyrelsen och Kustbevakningen har även gjort gemensamma tillsyns insatser, på kusten genomfördes dessa tillfällen under hummerfisket. I Vänern gjordes gemensamma kontroller av siklöjefisket samt kontroll av efterlevnaden av förbudet mot ryckfiske.
- I Vättern förstärkte länsstyrelsen i Västra Götaland Jönköpings länsstyrelses fisketillsyn vid ett ca 10 tillfällen. Även Sjöpolisen deltog under ett utökat antal dagar. Omfattningen av det illegala fisket i

Vättern har under tidigare år växt och utgör nu ett hot mot såväl allmänhetens och yrkesfiskarnas möjligheter till fortsatt fiske.

- Under året har samordningsmöten mellan Sjöpolisen, Kustbevakning, Havs och Vattenmyndigheten och Länsstyrelsen initierats och genomförts av Länsstyrelsen Västra Götalands län. Dessa möten har breddat kunskapen för andra myndigheters verksamhet samt främjat samarbetet mellan dem. Flera regelbundna träffar årligen skulle resultera i ett förbättrat samarbete. Länsstyrelsen kommer under 2012 att aktivt jobba för att utvidga samarbetet.

Ovanstående samarbete kommer under 2012 ytterligare att prioriteras för att skapa förutsättningar för en behövlig utveckling av fisketillsynen. Detta är på sikt av största vikt för att myndigheterna gemensamt ska kunna nå fram till en effektivare tillsyn och kontroll samt bättre förvaltning av fiskbestånden.

En viktig del av verksamheten är den administrativa delen, detta skapar förutsättningar för en effektiv uppföljning och utvärdering av verksamheten. Området kommer också att prioriteras under 2012.

Fortbildning av tillsynsmän

I kustvattenområdet återfanns under 2011 16 tillsynsmän vilka verkat på uppdrag av Länsstyrelsen för Vänern var motsvarande siffra 10. Samtliga tillsynsmän har under 2011 vidareutbildats under tre tillfällen med syfte att höja deras kompetens och underlätta deras arbete. Även en kontinuerlig information om pågående arbete inom länsstyrelsen skickas ut.

Av de ämnen som ingått kan särskilt nämnas;

- Nyheter beträffande fiskebestämmelser
- Redovisning & rapportering av fisketillsynen
- Diskussion kring praktisk erfarenhet av tillsyn
- Utveckling av arbetsmaterial
- Gemensamma tillsynsinsatser
- Tillsynens prioriteringar
- Säkerhet
- Uppföljning av årets tillsynsinsatser
- Behov av informationsmaterial

Operativ Fisketillsyn

2011 års verksamhet baserades på en utvärdering av föregående års verksamhet. Sammanställningen av tidigare års aktiviteter påvisade en kraftig ökning av antalet beslag och polisanmälningar, denna utveckling bröts dock under 2010. Under 2011 har antalet beslag och anmälningar återigen ökat. I kustvattenområdet utgjordes framförallt ökningen av regelöverträdelser under sommarmånaderna samt hummerfisket. För Vänern fortsätter antalet överträdelser att ligga på en förhållandevis låg och stabil nivå.

Totalt resulterade 2011 års fisketillsyn i 813 tillsynstillfällen med 290 beslag och 192 polisanmälningar som följd som följd.

Under 2007 sjuöskades en ny organisation för fisketillsyn i Vänern medan fisketillsynen i kustvattenområdet funnits sedan 1980-talet. I och med att fisketillsynen i de olika områdena har en varierande historia och att områdena utvecklats i olika riktning har områdena utvärderats på olika sätt. Årsrapporten delas fortsättningsvis in i Vänern och kustvattenområdet där behovet för de fokuserade områdena beskrivs för respektive vattenområde.

Vänern

För Vänern finns en översiktlig tillsynsplan framtagen (Dnr. 623-43144-05) vilken bl.a. beskriver Vänerns vattenområde, omfattning av fisket, inriktning på verksamheten samt en generell policy för operativ tillsyn. Planen beskriver också samarbetet mellan de två ansvariga länen samt respektive läns tillsynsorganisation. Den befintliga planen kompletteras dock med en årsvis plan med syfte att kontinuerligt uppdatera och utveckla verksamheten. Under 2012 planeras ett arbete tillsammans med länsstyrelsen Värmland och kustbevakningen i Vänersborg där planen skall omarbetas samt uppdateras.

Information

Förebyggande insatser såsom information om fiskebestämmelser är en viktig uppgift i tillsynsarbetet. Under 2007 satsades en stor andel av de beviljade medlen på att ta fram, för ändamålet, lämplig information. Detta ansågs vara en viktig uppgift då fisketillsynen, och efterlevnaden av reglerna, på Vänern generellt var eftersatta. Under 2007 översattes regelfoldern "Fiske-regler för Vänern" till engelska och tyska och producerades i 31 000 exemplar. Utöver regelfoldern togs också 40 nya informationstavlor fram vilka distribuerades till kommunerna runt sjön.

Med bakgrund av ovanstående bedöms att en stor informationsinsats utförts och att behovet för 2011 fortsatt bestod av att uppdatera och underhålla det framtagna materialet, vilket framförallt var avhängigt huruvida regelförändringar skedde. Med avseende på informationstavlorna finns ett behov att utöka antalet runt sjön samt uppdatera och ersätta vissa tavlor.

Arbetet med att direkt sprida information vid trolldagningar, möten för olika intresseorganisationer etc. har fortsatt varit ett prioriterat område, då det bedöms vara ett effektivt sätt att nå ut till allmänheten men också för att få in information om tillståndet på sjön. Under april 2011 gjordes en uppdatering av regelfoldern och 10 000 exemplar trycktes av dessa har ca 6000 spridits via turistbyråer, bensinstationer, turistanmängningar i anslutning till hamnar, sportfiskebutiker, operativ tillsyn, mässor, tävlingar och andra sammankomster samt till övriga myndigheter. Även en regelsammanfattning på finska trycktes. Behovet att översätta motsvarande sammanfattning

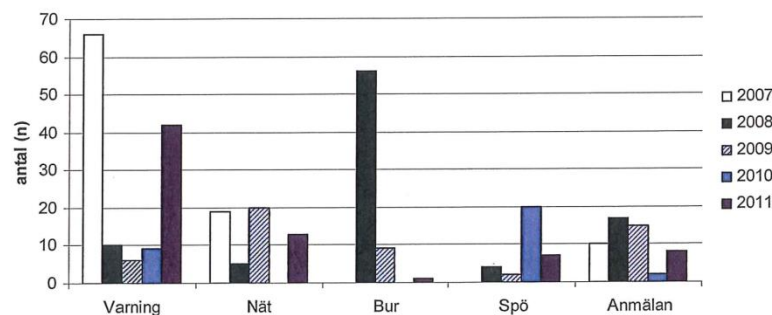
till andra språk kvarstår. Länsstyrelsen deltog också under 2011 på båtmässan för att ytterligare sprida information.

Operativ verksamhet

Den operativa verksamheten i Vänern leds av en av länsstyrelsen anställd koordinator som också verkar som tillsynsman samt av en deltidsanställd och 8 ideellt arbetande tillsynsmän. Samtliga har förordnanden att bedriva tillsyn inom hela länets vattenområde i Vänern men ansvarar huvudsakligen för ett lokalt område. De frivilliga tillsynsmännen har under 2011 framförallt varit aktiva inom 5 av 6 områden i Västra Götalands län. Det återstående området har länsstyrelsens personal bedrivit tillsyn inom.

Under 2007 rapporterades olaga fiske i Gullspångsälven vilket är av särskilt intresse mot bakgrund av att den vilda Gullspångslaxen är akut utrotningshotad och att det genomförts en stor ekonomisk satsning på att försöka rädda stammen. Under 2008 halvtidsanställdes därför en tillsynsman med placering Gullspångsälven, vilket också under 2008 och 2009 renderade i ett antal polisanmälningar mot olaga fiske. 2010 var dock första året, sedan tillsynsområdet särskilt fokuserades, det ej anmäldes ett enda fall av misstänkt olaga fiske. Under 2011 gjordes dock 2 stycken anmälningar mot olaga fiske i Gullspångsälven, behovet av en aktiv tillsyn inom området kvar står således.

Under 2011 utfördes totalt 191 tillsynstillfällen och 42 varningar delades ut. 22 anmälningar gjordes med totalt 35 beslag, som bestod av handredskap, burar, nät och fisk.

Figur 1. Antal och typ av redskap taget i beslag i Vänern perioden 2007-2011

Under 2011 var tillsynen särskilt inriktad på följande områden:

- Märkning och utmärkning av redskap (hela året)
- Trollfisket (vår, höst och vinter)
- Gullspångsälven och dess fredningsområde (sommar och höst)
- Maskstorlek i fredningsområden och fiskeförbudstider för gös (vår–försommar och höst)
- Kräftfisket (augusti och september)
- Kontroll av redskap under Siklöjefisket (höst och vinter)

Under hösten 2008 beslagtogs 56 kräftburar. Även under 2010 och 2011 har det förekommit olaga kräftfiske.

Fiske efter signalkräfta är en ny företeelse i Vänern. Signalkräftan är en resurs för fisket, men utgör ett allvarligt hot mot bevarandet av flodkräftan. Dalsland hyser idag ett av de sista större bestånden av flodkräfta i Sverige vilken indirekt hotas av signalkräftan som kräftpestspridare. Om ett oreglerat fiske efter signalkräfta utvecklas i Vänern utgör detta ett direkt hot mot de Dalsländska bestånden då det empiriskt visat sig att det framförallt är allmänheten som står för spridningen av kräftpesten. Mot bakgrund av ovanstående kommer kräftfisket även under 2012 vara ett fokusområde för fisketillsynen .

Kustvattenområdet inom Västra Götalands län

Information

Regelfoldern ”Fiskeregler i havet” har uppdaterats och producerades i 10 000 exemplar. Ca. 9500 av dessa har under året delats ut via mässor, operativ tillsyn, redskapshandlare, turistbyråer och bensinstationer.

2009 togs nya förbudstavlor till specifika fredningsområden för havsöring fram. En kontroll av dess sker kontinuerligt, ett antal av dessa har bytts ut under året.

Under året deltog Länsstyrelsen också i båtmässan för att sprida information till allmänheten.

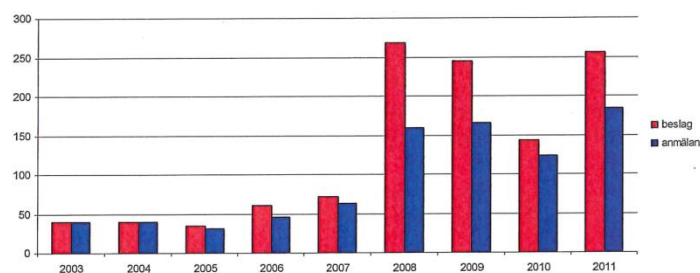
Information via massmedia har genomförts under ett 10-tal tillfällen främst i anslutning till hummerfisket.

Operativ verksamhet

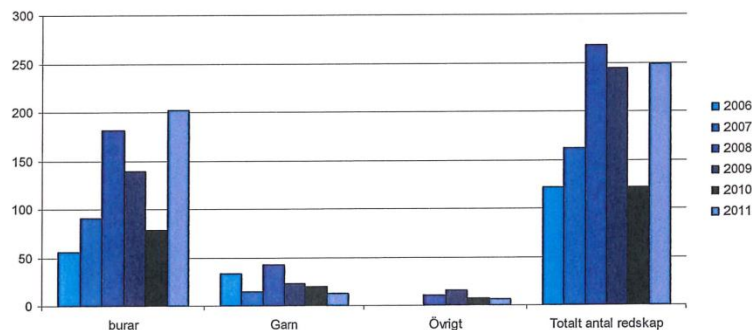
Den operativa verksamheten leds av en av Länsstyrelsen anställd koordinator som också verkar som tillsynsman samt av en deltidsanställd och 16 ide-

ellt arbetande tillsynsmän. En timanställd samordnare på kusten finns, vars uppgift b.l.a. är att samordna tillsynsinsatser men andra myndigheter, bistå övriga tillsynsmän med praktiskt tillsyn och att bistå vid frågor. Samtliga har förordnanden att bedriva tillsyn inom hela länets kustvatten men ansvarar huvudsakligen för ett lokalt område.

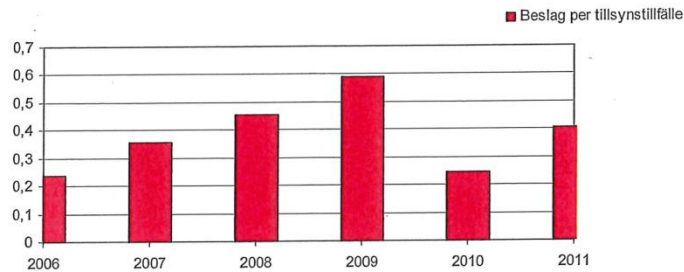
Under 2011 utfördes totalt 622 tillsynstillfällen. Detta resulterade i 184 anmälningar och 255 beslag. Antalet informationstillfällen genomförda vid den operativa tillsynen uppgick till 2714.

Figur 2. Antal beslag och anmälningar under från 2003 till 2011 i Västra Götalands läns kustvattenområde.

Figur 3. Fördelning mellan olika slag av beslagtagna redskap under perioden 2006 – 2011 för kustvattenområdet inom Västra Götalands län.

Figur 4. Antal beslag per tillsynstillfälle för perioden 2006-2011

Jämfört med tidigare år kan man konstatera att antalet tillsynstillfällen fortsatt ligger på en jämn nivå. Från föregående år har tillsynsmännen minskat trots detta har en god tillsyn vidhållits. Detta förklaras främst med att de nya tillsynsmännen har kommit in i arbetet och utökat detta samt att Länsstyrelsen personal har haft en mer aktiv roll.

Under 2010 visade för första gången på 5 år en vikande trend i antal beslag och anmälningar, dock bröts denna trend under 2011. Orsaken till detta är att tillsynen förändrats, tillsynsområdet har utökats, andra typer av fiskemetoder och fiskeperioder har kontrollerats. Antalet beslag per tillsynstillfälle ökade således (Figur 4).

Under 2010 var också en andel av de aktiva tillsynsmännen nyutbildade och har haft 2010 som en inkörningsperiod, detta kan vara en annan förklaring till skillnaderna mellan 2010 och 2011. Andra, okända faktorer, kan ha påverkat 2011 års statistik.

Precis som föregående år utgör majoriteten av de beslagtagna redskapen hummertinor (Figur 3). De främsta orsakerna till att de beslagtas är att de fiskar under otillåten tid alternativt att de saknar eller har för små flyktöppningar.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Årsrapport 2012
2012-01-19

Diarienummer
623-18856-2010

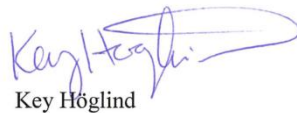
Sida
9(9)

Kommande års verksamhet

Under 2012 kommer, utöver den ordinarie verksamheten, att fokuseras på det nya fredningsområdet i Gullmarsfjorden samt de kuststräckor där en förstärkt tillsyn är behövlig. För att förbättra tillsynsverksamheten för 2012 kommer samtliga tillsynsmän att fortsatt vidareutbildas i fisketillsyn. Här är målsättningen att öka den juridiska kompetensen, information om regeländringar, en fortsatt utbildning inom fiske och fiskevård. Det kommer också fortsättningsvis att satsas på information (se under information). I ett långsiktigt perspektiv måste dock en översyn av det idag frivilliga fritidsfiskeregistret genomföras. Detta är ett prioriterat område om den nuvarande förvaltningen av fiskebestånden skall kunna utvecklas. Under 2012 kommer Länsstyrelsen i samarbete med HaV att utreda huruvida en ökad kunskapsinhämtning från fisketillsynsmännen skulle kunna användas inom förvaltningen samt vilken information som anses lämplig. Under 2012 kommer fokus i den operativa tillsynen att skifta under året. Detta då det tidigare år observerats och rapporterats om diverse överträdelser, vilka till stor del är säsongrelaterade. Områden vilka får särskilt fokus är;

- Utmärkning/märkning (hela året)
- Havsöringsfisket (under våren)
- Hummerfisket (under sommar och höst)
- Fredningsområden och fiskeförbudstider (vår-försommar)
- Områden där behov att en förstärkt tillsyn finns
- Utökad kontroll av fisket under sommarmånaderna

I detta ärendes handläggning har deltagit länsfiskekonsulent Key Höglind, beslutande, fisketillsynsman Bo Jernberg samt fiskbiolog Adam Ludvigsson, föredragande.

Key Höglind

Adam Ludvigsson

8. Tillsynsplan

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN
Vattenvårdsenheten
Adam Ludvigsson
0521-60 54 92

Tillsynsplan
2012-04-26

Diarienummer
623-11166-2012

Sida
1(7)

Fisketillsynsplan för Vänern och kustvattenområdet i Västra Götalands län 2012

Inledning

Grundläggande för fiskets bedrivande och nyttjande är vården av de befintliga fiskbestånden. Fastställda och kommande föreskrifter för att bevara, skydda, utveckla och nyttja de förekommande fiskarterna måste efterlevas. För detta krävs en aktiv och effektiv fisketillsyn. Länsstyrelserna samt Havs och Vattenmyndigheten som central myndighet har genom de årliga regleringsbrevens ett uttalat ansvar för att vårda fiskbestånden samt att hushålla med resursen. Förutom dessa myndigheter ansvarar också Kustbevakningen och Sjöpolisen för operativ fisketillsyn i Vänern och inom kustvattenområdet.

Länsstyrelsens tillsynsverksamhet är inriktad på tillsyn av sport, fritids- och yrkesfiske. Fisketillsynen har generellt en viktig roll för fiskevården och är ett effektivt redskap för bevarande av biologisk mångfald och stöd för ett bärkraftigt yrkes- och fritidsfiske. Fisketillsynen bidrar också till att dämpa de konflikter som till och från uppstår mellan olika kategorier fiskande när inte alla följer gällande bestämmelser. Det förebyggande arbetet är en stor del av detta arbete som utgörs i form av information.

2011 års verksamhet baserades på en utvärdering av föregående års verksamhet. En sammanställning av tidigare års aktiviteter påvisade en kraftig ökning av antal beslag och polisanmälningar fram till 2010 då antal beslag per tillsynstillfälle minskade. Under 2011 har dock beslagen per tillsynstillfälle ökat igen.

Fisketillsyn

Länsstyrelsens tillsynsverksamhet kan generellt delas in med fokus på fem områden,

- 1) Samarbete mellan ansvariga myndigheter
- 2) Fortbildning av tillsynsmän
- 3) Information
- 4) Operativ verksamhet

Postadress:
462 82 VÄNERSBORG

Besöksadress:
Drottninggatan 2

Telefon/Fax:
0521-60 50 00 (växel)
0521-60 55 07 (fax)

Webbadress:
www.lansstyrelsen.se

E-post:

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Tillsynsplan
2012-04-23

Diarienummer
623-11166-2012

Sida
2(7)

5) Administration

Samarbete mellan ansvariga myndigheter

Inför kommande tillsynsår kommer planeringsträffar att genomföras med sjöpolisen för att samordna gemensamma insatser samt belysa eventuella frågeställningar. Målet är att utöka de gemensamma insatserna inom kustområdena samt Väner.

Under året kommer en tillsynsträff att arrangeras av Länsstyrelsen för fisketillsynsmän samt berörda myndigheter. Denna träff kommer att b.l.a. innefatta fortbildning inom fiske och vattenvård, information kring förändringar av administrativa delar samt problemställningar kring det juridiska arbetet. Förhoppningen och målsättningen är att kontakter mellan myndigheterna knys för att skapa ett bättre samarbete och dra nytta av erfarenheter.

Information

För att öka förståelsen samt acceptansen för gällande regelverk kommer Länsstyrelsen att medverka vid båtmässan och andra mässor inom länet, fisketävlingar, andra sammankomster för att sprida information kring detta. Information sprids även via Länsstyrelsens hemsida, regelfoldrar, informationsblad, media och via tillsynsmännens operativa tillsyn.

Fortbildning av tillsynsmän

Ett antal träffar kommer att genomföras för tillsynsmännen under året där information om bl.a. regeländringar, policy ändringar samt förbättringar, administrativ information, biologisk fortbildning och information kring Länsstyrelsens arbete inom berörda områden.

Operativ Fisketillsyn

Den generella målsättningen för den operativa fisketillsynen under 2012 är att utöka tillsynen till de områden där det behövs förstärkas. För en mer detaljerad planering för respektive område se nedan.

Administration

Den administrativa delen av fisketillsynen kommer även denna säsong att innebära att

- Upprätta/utveckla och underhålla uppföljningsdokument för statistisk och geografisk utvärdering av fisketillsynen.

- Upprätta och underhålla av verksamheten behövda formulär/blanketter.

- Samordna och koordinera administration emellan berörda myndigheter för att säkerställa återrapportering.

- Insamla aktuella rättsavgöranden ifrån rättsväsendet för att möjliggöra en utvärdering av verksamhetens resultat.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Tillsynsplan
2012-04-23

Diarienummer
623-11166-2012

Sida
3(7)

-Administrera och koordinera praktiska detaljer vid utbildningar och liknande sammankomster.

-Fungera som en ”knutpunkt” för såväl interna kontakter inom tillsynsverksamheten som emellan de olika externa aktörerna.

Organisation

Den operativa verksamheten leds av en anställd koordinator, en timanställd samordnare som har till uppgift är att samordna insatser inom kustvattenområdet samt en halvtidsanställd fisketillsynsman som i huvudsak bedriver tillsyn i Vänern och Gullspångsälven. Gullspångsälven är av särskilt intresse för tillsynen mot bakgrund av att den vilda Gullspångslaxen är akut utrotningshotad och att det genomförts stora satsningar på att rädda stammen. Förutom dessa tre personer bedrivs tillsynen av 24 frivilligt arbetande tillsynsmän. Dessa tillsynsmän svarar för merparten av den operativa tillsynen.

Vänern

För Vänern finns en översiktlig tillsynsplan framtagen (diarienummer 623-43144-05) vilken bl.a. beskriver Vänern vattenområde, omfattning av fisket, inriktning på verksamheten samt en generell policy för operativ tillsyn. Planen beskriver också samarbetet mellan de två ansvariga länen samt respektive läns tillsynsorganisation. Denna plan kommer att uppdateras och arbetat om under 2012. Detta kommer att genomföras i samarbete med Kustbevakningen samt Länsstyrelsen i Värmland.

Information

Förebyggande insatser såsom information om fiskebestämmelser är en viktig uppgift i tillsynsarbetet. Planerade informationsarbeten under 2012 är att finnas med under de större trolldagstävlingarna samt utökad närvaro vid andra fisketävlingar, delta på informationsträffar gemensamt med förvaltningen.

Ett löpande arbete är att uppdatera och underhålla framtaget informationsmaterial, vilket framförallt är avhängigt huruvida regelförändringar sker. En uppdatering av informationstavlorna skedde under 2009, detta medförde att alla kommuner som har någon form av fiskerelaterad och båtrelaterad turism fick tavlor. Uppdatering och kontroll av dessa görs årligen.

En ytterligare informationsbrist, vilken uppmärksammades under 2008, var behovet av information vid Gullspångsälven. Under 2009 trycktes 10 tavlor av dessa har 8 blivit uppsatta. Uppdaterings behov och kontroll av tavlor sker löpande.

Arbetet med att direkt sprida information vid trolldagstävlingar, möten för olika intresseorganisationer etc. är fortsatt ett prioriterat område, då det be-

döms vara ett effektivt sätt att nå ut till allmänheten men också för att få in information om tillståndet på sjön. Länsstyrelsen skall under 2012 också delta i båtmässan för att ytterligare sprida information. Vid informationsarbetet under 2012 bör särskild tonvikt läggas på information om arbetet med att förbättra kvalitén på lax och öring som sätts ut i Vänern samt märkningsförsöken som pågår och vikten av att återrapportera märkt fisk. Detta kräver att tillsyningsmännen hålls uppdaterade med information från länsstyrelsen

Operativ verksamhet

Den operativa verksamheten leds av en av länsstyrelsen anställd koordinator som också verkar som tillsynsman samt av en halvtidsanställd och ett antal ideellt arbetande tillsynsmän. Samtliga har förordnanden att bedriva tillsyn inom hela länets vattenområde i Vänern men ansvarar huvudsakligen för ett lokalt område. Antalet ideellt arbetande personer som ingått i organisationen under 2011 var 10 stycken. De 10 frivilliga tillsynsmännen har under 2011 framförallt varit aktiva inom 5 av 6 områden i Västra Götalands län. Det återstående området har länsstyrelsens personal bedrivit tillsyn inom. Samma områdesindelning kommer fortsättningsvis att tillämpas.

Då gösen har ett stort ekonomiskt, såväl som biologiskt värde i Vänern kommer intensifierad tillsyn att utövas under och i anslutning till gösens fredningstid.

Fiske efter signalkräfta är en ny företeelse i Vänern och utgör ur biologisk synvinkel ett allvarligt hot mot flodkräftan. Dalsland hyser idag ett av de sista större bestånden av flodkräfta i Sverige vilken indirekt hotas av signalkräftan som oftast bär på kräftpesten. Om ett oreglerat fiske efter signalkräfta utvecklas i Vänern utgör detta ett direkt hot mot de Dalsländska bestånden då det empiriskt visat sig att det framförallt är allmänheten som står för spridningen av kräftpesten. Mot bakgrund av ovanstående kommer tillsynen att förstärkas under sensommaren och hösten.

Under 2012 kommer fokus i den operativa tillsynen att skifta under året. Detta då tidigare år observerats och rapporterats om diverse överträdelser vilka till viss del är säsongsknutna. Områden vilka får särskilt fokus är;

- Märkning och utmärkning (hela året, dock särskilt under vår)
- Trollingfisket, redskapsmängd och landningskontroller (vår, höst och vinter)
- Gullspångsälven och dess fredningsområde (sommar och höst)
- Maskstorlek i fredningsområden och fiskeförbudstider för gös (vår–försommar och höst)
- Kräftfisket (sensommar och höst)

- Information och aktiv tillsyn i samband med siklöjefisket (senhöst och vinter)

Kustvattenområdet inom Västra Götalands län

Information

Under 2012 kommer regelfoldern "Fiskeregler i havet" att uppdateras, främst för de nya reglerna kring det nya fredningsområdet i Gullmarsfjorden. Inledningsvis kommer 10 000 exemplar av denna att tryckas, även ett separat informationsblad kommer att tryckas under året.

Informations tavlor gällande fredningsområden för havsöringen har tidigare satts upp, Dessa ska kontrolleras och uppdateras löpande.

Under 2012 kommer Länsstyrelsen att medverka på båtmässan med en egen monter där b.l.a. fokus kommer att ligga på fiskeregler på allmänt vatten inom länet. I Göteborg anordnas under maj Europas maritima dag, Länsstyrelsen fisketillsyn kommer även här att medverka. Under västerhavsveckan kommer fisketillsynen att göra en större informativinsats.

Under 2012 kommer ytterligare informationsspridning prioriteras då det är uppenbart att det fortfarande finns brister i allmänhetens kunskap (se den ökningen av beslag och polisanmälningar under operativ verksamhet).

Operativ verksamhet

För fisketillsynsmännen har en indelning med huvudområden har gjorts för att lättare peka ut ansvarsområden. Dessa kommer under 2012 att ses över och eventuellt revideras. Tidigare statistik visar att antalet tillsynsmän behöver utökas inom ett antal områden. Prioriterade områden där antalet tillsynsmän planeras förstärkas under 2012 är området Kungshamn-Tanum.

I ett långsiktigt perspektiv måste dock en översyn av det idag frivilliga fritidsfiskeregistret genomföras. Det frivilliga registret bör bli obligatoriskt för att skapa förutsättningar för en effektiv informationsspridning men också för att möjliggöra en fungerande fångstrapportering. Detta är ett prioriterat område om den nuvarande förvaltningen av fiskebestånden skall kunna utvecklas.

Under 2012 kommer fokus i den operativa tillsynen att skifta under året. Detta då det tidigare år observerats och rapporterats om diverse överträdelser vilka till viss del är säsongsknutna. Områden vilka får särskilt fokus är;

- Utmärkning/märkning (vår, sommar och höst)
- En förstärkt tillsyn under sommarmånaderna då fisketrycket ökar markant

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Tillsynsplan
2012-04-23

Diarienummer
623-11166-2012

Sida
6(7)

- Havsöringsfisket (under våren)
- Hummerfisket (under sommar och höst)
- Fredningsområden och fiskeförbudstider (vår–försommar)
- Nätfiskeförbud djupare än 10 m (hela året)

Till ovanstående skall också kontroll av musselodlingarnas utmärkning påföras. Under 2008 var utmärkningen av dessa odlingar oklar och odlarna erhöll därför ett förtydligande av Länsstyrelsen angående utmärkningskraven. Under 2012 planeras därför en kontroll av samtliga musselodlingar genomföras.

Ekonomi

Se bilaga

I detta ärendes handläggning har deltagit funktionschef Key Höglind, beslutande och fiskbiolog Adam Ludvigsson föredragande.

Key Höglind

Adam Ludvigsson

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Tillsynsplan
2012-04-23

Diarienummer
623-11166-2012

Sida
7(7)

Bilaga

PRELIMINÄR BUDGET FÖR VÄSTRA GÖTALANDS FISKETILL- SYN 2012

Bil Hyra	40 000
Länsstyrelsen tillsynsman ¹	75 000
Länsstyrelsen tillsynsman ²	28 000
Löner	
- Länsstyrelsen tillsynsman ²	30 000
- Länsstyrelsen tillsynsman ³	110 088
- Administration	150 000
Ersättning frivillig tillsyn	420 000
Utrustning	22 500
Information	10 000
Möten	10 000
Båtservice	3 000
Telefon kostnader	10 000
Summa	908 588

Total summa

¹ Adam Ludvigsson. Driftskostnader i samband med operativ tillsyn (båt och bil).

² Bo Jernberg. Lön och driftskostnader i samband med operativ tillsyn (bil).

³ Björn Gustafsson, arvode koordinering av tillsyn kustvattenområdet samt ersättning vid målstyrd tillsyn.

9. Minimimått

Minimimått för kustlevande arter

Art	Minimimått
Lax	45 cm
Öring	45 cm
Torsk	30 cm
Sill	18 cm
Vitling	23 cm
Rödspätta	27 cm
Skrubbskädda (Skrubba)	20 cm
Kolja	27 cm
Kummel	30 cm
Gråsej	30 cm
Piggvar	30 cm
Slätvar	30 cm
Glasvar	25 cm
Äkta tunga	24 cm
Rödtunga	28 cm
Bergtunga	25 cm
Sandskädda	23 cm
Makrill	20 cm
Makrill (foderfiske)	30 cm
Taggmakrill	15 cm
Hummer	8 cm*
Havskräfta	4 cm*

* Carapaxlängd, dvs. avståndet från ögonhålans bakkant till huvudsköldens bakkant, mätt parallellt med mittlinjen. För havskräfta kan man även mäta totallängden som inte får understiga 13 cm.

Minimimått för arter i Vänern

Art	Minimimått
Lax	60 cm
Öring	60 cm
Gös	45 cm
Kräfta	10 cm

Minimimått för lax och öring i vattendrag som mynnar i Skagerrak.

Vattendrag	Art	Minimimått
Enningdalsälven	Lax	50 cm
Övriga vattendrag	Lax	45 cm
Enningdalsälven	Öring	40 cm
Övriga vattendrag	Öring	45 cm

Minimimått för arter i Vättern

Art	Minimimått
Lax	60 cm
Öring	50 cm
Röding	50 cm
Gös	45 cm
Harr	35 cm
Kräfta	10 cm